

Leto XIX. Stev. 108

DIREKTOR »BORBE«
VLAJKO BEGOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
MIROSLAV VITOROVIC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka. — Cena 10 dinarjevLjudska
PRAVICA

BORBA

GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 5. OKTOBRA
1944 * MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
* OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENJOBalkanska zveza,
Italija in SZ

Svetovni tisk je z zanimanjem spremljal potovanje predsednika Tita v Ankaru in njegovo bivanje v Turčiji ter zabeležil v objavljenem komunikatu in v izjavi državnega tajnika Koče Popovića izraženo odločnost, da si bosta Turčija in Jugoslavija prizadevali, da se ankarški sporazum iz leta 1953 spremeni v zvezo. Komentarji v tisku prijateljskih dežel so ugotovili, da pomeni tak razvojni krepitveni sistem kolektivne varnosti in da je torej koristen za mir.

Nikogar ni presenetilo, da je bil ton pisanja na Vzhodu drugačen. Tam so časniki sicer pisali malo. Molk mnogih časnikov, tudi najuglednejših, so spremljali redki, toda zelo strupeni komentarji. Argumenti oziroma trditve, ki so jih uporabljali (prednjačili sta radijski postaji Varšava in Sofija), niso bili prav nič originalni. Preraščanje ankarškega sporazuma v zvezo pojasnjujejo z dozdnevno ameriškim pritiskom in potrebo balkanskih dežel po ameriški pomoči. Ankarška pogodba in bodoča zveza naj bi bili agresivni tobori. Tako je malone dobesedno poročala na pol uradni ravni za mednarodne probleme, moskovsko »Novoje vremja« z dne 24. aprila.

Nekateri vzhodni komentariji so poudarjali, da je čudno, da se takšne stvari dogajajo, vsem ko si ljudske demokracije prizadevajo, da bi se odnosi med njimi in deželami balkanske zveze normalizirali in da bi napetost v tem delu sveta popustila.

Mar je treba tudi pri tem poudariti, da je naša logika drugačna? Sovjetski blok je z napadom na Jugoslavijo leta 1948/49 napadel osamljeno Jugoslavijo, Jugoslavijo, ki ni bila vključena v noben pakt in ki ni uživala nikakršnih poroštev drugih dežel (razen tistih, ki jih ima v Združenih narodih vsaka članica — pa tudi nečlanica — te organizacije). Dalje, ali nam dajejo te zgodovinske izkušnje pravico sklepati, da je lahko tudi naša takratna osamljena bodrilna vplivala na tiste, ki so zakrivila ta napad in več let pritiskali na nas? Mi smo bili zmeraj pripravljene normalizirati svoje odnose z vzhodnim blokom. Leta 1950 smo celo zahtevali in dosegli, da so se Združeni narodi s svojo avtoriteto zavezali za to, da bi se ti odnosi normalizirali. Naleteli pa smo na gluha ušesa. A takrat o ankarškem sporazumu ali zvezi sploh ni bilo govora...

Normalizacija odnosov in kolektivna varnost za resnično mirno delo. Kakršna je Jugoslavija, nista in ne moreta biti nezdržljivi, nasprotujeta si stvari. Nasprotno. Razvijanje solidarnosti na področju obrambe s tistimi deželami, o katerih vemo, da žele in znajo odkritosrčno sodelovati na eni ter normalizacija naših odnosov s tistimi deželami, ki so brez naše krivde o minulosti prekinile z nami normalne odnose na drugi strani, to sta dva čimtelja, posvečena istemu cilju: utrditvi miru v našem delu sveta.

Toda kaj morejo pomeniti napadi vzhodne tiska in radia na naše napore in uspehe na področju kolektivne varnosti? Mar želijo, da bomo osamljeni kakor leta 1948/49? S kakšnim računom? In kako je moč takšne želje oskalditi z razglašnim namenom o nadaljnji normalizaciji?

Toda kritičanja ni bilo slišati samo z Vzhoda. Tisk neke zahodne dežele se je na svoj način pridružil vzhodnemu. To je bil italijanski tisk. Le-ta je v raznih oblikah izražal nezadovoljstvo in celo srd. Neki že tako kritični časniki, da je preobrazba ankarškega sporazuma v zvezo reopolber, namerjen proti Italiji. Večina italijanskih časnikov je presojala obisk v Ankaru kot jugoslovanski uspeh, kot Italiji škodljivo maneuver jugoslovanske diplomacije. Ta neuspeh in to škodo za Italijo merijo, kakor pišejo isti časniki, v glavnem na tržaškem prapranju. Uspeh Jugoslavije bi lahko unovčili v prapranju Trsta, in to je glavna škoda, ki naj bi se obetala Italiji.

Ne bomo izdali nobene skrivnosti, če pomemo, da je bilo stališče Jugoslavije in njene diplomacije v tržaškem prapranju enako pred predsednikovim obiskom o

Ankari in po njem. V tržaškem prapranju si je Jugoslavija prizadevala in si še zdaj prizadeva, da bi našli sporazumno ureditev, takšno ureditev, ki bi bila enako sprejemljiva (ali enako nesprejemljiva, kar je v tem primeru isto) za italijansko in za jugoslovansko javno mnenje in spriču katera bi se lahko ob dobri volji obe vladi sporazumeli. Tege načela pri nas nismo spreminjali in ga ne bomo spreminjali v odvisnosti od drugih dogodkov. Mi v posem nesprejemljive rešitve nismo priobčili, ko smo se znašli leta 1948/49 v skrajno kritičnem položaju, niti ne bomo zdaj, ko nam je neprimerne laže, zahtevali, naj sprejmemo vse naše želje kot conditio sine qua non za sporazum.

Ankarški časnik »Militare« je o tej zadevi ondan pisal: »Poudariti je treba tudi, da Jugoslavija prikrat sklepa zvezo z deželama, članicama atlantskega pakta, in da to Italiji ne ustreza. Videti je, da je vse razburjenje Italije posledica tržaškega prapranja. V Rimu so še ljudje, ki verjamejo, da bi Jugoslavija, če bi ostala osamljena, privolila v vse italijanske zahteve. Človek se mora čuditi, da minula leta Italije niso malo bolj izučila. Treba je poudariti, da želje Italije ne morejo roditi sadov in da bodo njeni predlogi, namenjeni ohranitvi časti in ugleda obeh strani, v Jugoslaviji zmeraj dobro sprejeti.«

S tem pisanjem se popolnoma strinjamo. Pripomniti bi samo. Vse razburjenje Italije ni posledica tržaškega prapranja. Nam se bolj zdi, da se neurejeno tržaško prapranje umetno uporabljajo, da bi prikriili nekaj mnogo globljega in važnejšega. To »globlje in važnejše« italijanski tisk nehoti odkriti, ko razglablja o prapranju preobrazbe ankarškega sporazuma v zvezo.

Vladni »Messagero« je 21. aprila napisal o tem nekaj dokaj jasnih besed: »Očitno je, da člani atlantskega pakta ne morejo prezeči vojaške obveznosti nasproti drugim deželam, ki niso članice atlantskega pakta, ne da bi ostale v paktu sodelujoče dežele v to privolile, kajti nastala bi nedovoljena razširitev obveznosti glede medsebojne pomoči na dežele zunaj atlantskega pakta.«

Ce hočemo dobiti jasnejšo sliko, je treba pripomniti, da si je več časnikov izmišljalo najrazličnejše razloge, zakaj z grškega in turškega stališča ni pametno, da bi ankarški sporazum spremenili o zvezo. Najpogostejši argument je bil ta, da bi Grčija in Turčija v primeru, da bi postali žrtvi agresije, imeli v atlantskem paktu zagotovljeno pomoč drugih dežel, najtuno vezanje z Jugoslavijo pa k tej absolutni varnosti ne le ne bi moglo ničesar prispevati, marveč bi ju lahko spravilo v neprimerno komplikacije, če bi bila žrtev agresije Jugoslavija! Zveza torej pomeni izključno korist za Jugoslavijo, za Grčijo in Turčijo pa je škodljiva. Slednja misel je izražena izrecno in malone dobesedno v že omenjenem vladnem listu »Messagero« z dne 17. aprila, ki malone doslovo pozema besede uradne agencije »ANSA« z istega dne in zaključuje takole:

»Ce upoštevamo, da Italija ne namerava uporabiti svoje lastne vojaške sile v ofenzivne namene proti komurkoli, bi bila takšna zveza več kakor sovražna, bila bi ogabna.«

Tako vidimo, da smo daleč od tržaškega prapranja. Sprožili so nekaj mnogo važnejšega. Stališče italijanske vlade o prapranju snovanja kolektivne varnosti v jugovzhodni Evropi, kolikor ga točno izražata ANSA in »Messagero«, je naslednje: Medsebojna poročstva Grčije, Turčije in Jugoslavije so negativen pojav, negativen element, ki se mu je treba postaviti po robu.

Za koga so takšna poročstva negativen element? Kakšne pobude se utegnejo skrivati za tem, ko takšna poročstva razglašajo za nekaj ogabnega? Kako, da narodi Grčije, Turčije in Jugoslavije menijo, da jim koristi nekaj, kar imajo na italijanski strani za škodljivo? S čim pojasniti, da sta se v tem primeru vzhodna in italijanska propaganda znova znašli na podobnih pozicijah?

Odgovore na ta vprašanja prapučamo bralecem. A.B.

POSVET EDVARDA KARDELJA S PREDSTAVNIKI STALNE KONFERENCE MEST IN MESTNIH OBCIN

Naša bodoča komuna: ekonomsko središče in vse kar k njemu teži

Okraji se bodo razvijali v organ, ki bo koordiniral dejavnost komun in povezoval manj razvite komune z bolj razvitimi

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, ki se s predsednikom Sabora Hrvatske dr. Bakarićem udeležuje stalne konference mest in mestnih občin v Splitu, je imel danes sestanek s predstavniki mest in mestnih občin. Na njem so obravnavali dosedanje izkušnje iz uporabe predpisov in ukrepov, ki naj bi pripomogli k izgraditvi komun. Podpredsednik Kardelj je izjavil, naj bi te izkušnje pomagale sestavljati osnutke družbenega plana za leto 1955, ki bo najbrž v juliju lahko prišel v javno razpravo.

V razpravi, v kateri je sodelovalo več predstavnikov mest, je bil poudarjen vpliv planskih instrumentov na sestavljanje plana in politiko komune ter mnenje mest in okrajev o njihovih obveznostih do federacije in republike. Po poslušnih predstavnikov mest je govoril podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, ki je med drugim rekel:

»Tovariši in tovarišice, dotaknil bi se nekaterih v razpravi sproženih vprašanj, in sicer brez kakakega posebnega reda, približno tako, kakor sem si jih zabeležil. Seveda ne bom obširneje govoril o najrazličnejših konkretnih vprašanjih, ki ne sodijo v našo razpravo.

Samouprava okrajev naj nas privede do komun

Prvo je vprašanje združevanja mest in okrajev, oziroma bolj rečeno, kaj bi pravzaprav teritorialno in gospodarsko morala biti naša komuna. Tu smo pravzaprav slišali dvoje stališč. Prvo je zagovarjal tovariš Jardaš, drugo pa tovariš Hafner. Na prvi pogled si ti dve stališči nasprotujeta. V resnici pa sta to samo dve strani istega problema, pred katerim zdaj stojimo in ki ga bomo morali urediti. Drži, da okraj ni komuna, oziroma da se ne smemo orientirati na to, da bi iz okraja napravili komuno. To smo govorili že

od začetka. Samouprava okrajev, kakor je zasnovana pri nas, je pravzaprav pot, ki naj nas privede do komune, kakor smo si to zamislili. Te poti ne moremo prehoditi kar čez noč. Sadovi niso odvisni samo od naše subjektivne volje, marveč predvsem od naših gmotnih možnosti, gmotnih sredstev. To pa je bil razlog, da smo v ustavnih zakonih in poznejših ukrepih ostali pri okraju kot nosilcu graditve komune.

Mislím, da za zdaj še zmeraj velja to dejstvo. Prehitro ne moremo nadaljevati te poti, ne da bi uničili nekaterih pogojev, ki smo jih že ustvarili za vzpostavitev komune.

Cemu pa se moramo korak za korakom bližati? To je paralelni proces, ki bo na eni strani večal sedanjo občino in jo spremenil v komuno, ki bo povečal sedanji okraj in konec koncev pomenil višjo združitev takšnih občin. Če bi šli samo v eno ali drugo smer, menim, da bi storili napako. Po-

Gospodarsko središče in kar k njemu gravitira

Zdi se mi, da bo naša bodoča komuna pravzaprav zajela gospodarsko središče in vse tisto, kar k temu središču gravitira, mesto s široko okolico, povezano s takšnim središčem. Ce bomo stvari zasnovali tako, tedaj bomo imeli na področju enega našega okraja, kakor je, denimo, Kranj, tri komune v tem smislu, kakor je govoril tu tovariš Hafner, tri mesta, ki so tam, z vsjo kmečko okolico. V tem primeru bo najbrž ostal kranjski okraj premajhen in nepotreben kot čimtelj med republiko in temi posameznimi komunami. Potrebno bo, da se okraj razširi, da bodo zajeli

večja področja. Tako je tudi z Reko, tako je z vsemi našimi okraji.

Okraji bodo v tem primeru tudi spremenili svoj značaj. Ne bodo se več razvijali v organ, ki bo spravljal v sklad dejavnost komun, zlasti pa povezoval manj razvite komune z bolj razvitimi, koordiniral njihovo delo in prenašal sredstva, kar bo v tem primeru mnogo laže, ker bodo tudi bolj razvite komune zainteresirane na podpiranju razvoja manj razvitih, ker bo to praktično v perspektivi pomenilo zmanjšanje bremen tudi za bolj razvite komune. Mislím torej, da moramo ves ta razvoj presojati z enega in drugega gledišča. Lani, ko smo imeli v Mariboru zadnji sestanek, sem govoril z nekaterimi tovariši iz manjših mest in iz mest s posebnimi pravicami, katerih težnja je bila, da bi se te posebne pravice mest ločeno od okolice še nadalje razvijale. Mislím, da bi to pomenilo prehiteti etapo. Stvar po mojem mnenju ni v tem, da bi utrjevali ta mesta s posebnimi pravicami, marveč da postopno gradimo nove občine, torej ne samo ta mesta kot takšna, marveč z vsjo okolico, ki pripada k njim. Zdi se mi, da je tovariš Hafner danes te stvari pravilno postavil.

V tej smeri moramo razvijati našo dejavnost. Samo, ponavljam, ne smemo preveč hiteti in vsak korak, ki ga bomo storili, moramo dobro premisliti. Prvi korak pa po mojem mnenju zdaj ni preobrazba okrajev, kajti čas naj pokaže, kako je treba to urediti, marveč je prvi korak obravnavanje vprašanja občin. Po mojem mnenju je vprašanje občin dozorelo, da ga dobro preučimo in uredimo.

Prva je graditev občine

Ni naključje, da so tovariši danes v tej razpravi največ govorili o občinah. To je vprašanje, ki je zdaj na dnevnem redu. Kakor sem že prej rekel, se v sistemu naših gospodarskih ukrepov doslej nismo posebno ozirali na razvoj občin v tem smislu, kakor je bilo poudarjeno tu, v tej razpravi. Ne zato, da bi bili proti takšnemu razvoju občin, marveč zato, ker smo menili, da ne kaže postaviti hkrati na dnevni red preveč nalog, kajti tedaj bi nobene izmed njih ne obravnavali tako, kakor je potrebno. Letos smo morali bistveno spremeniti ves naš gospodarski sistem, letos smo znatno povečali pravice in dolžnosti komune, bilo pa bi preveč tvegano, lotiti se hkrati takšne graditve občin, o kakršni je bilo tu govora. Toda strinjamo se s tovariši, ki so posegli v razpravo, da je že napočil čas, da se lotimo tudi tega vprašanja.

Usmeriti se moramo torej k povečanju pravic in dolžnosti komune, k razširitvi teh občin v tem smislu, da bodo teritorialni okvir naše bodoče komune, hkrati pa moramo misliti tudi na razširitev okrajev ter združitev mest in okrajev v tem smislu, da bomo vzpostavili večje enote, ki bodo sposobne vskladiti graditev (Nadaljevanje na 2. strani)

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS
Stanje dne 7. maja 1954 ob 7: Področje nizkega zračnega pritiska nad Balkanom uvaja s svojimi kroženjem proti Alpam toplejša zračna gnota, katere v vzhodni Evropi ustvarjajo, še dajl časa poletne vremenske razmere. S severozahoda pa se je razširil proti Alpam hladnejši atlantski zrak, s čimer se je vreme zlasti v severnih in vzhodnih Alpah ponovno poslabšalo.

Posebno sporočilo: Ker je padla v zadnjem času v Sloveniji večja količina padavin in je začelo v zadnjih 24 urah v srednji Evropi ponovno deževati, je vodostaj naših rek, zlasti Mure, precej narasel. Ker pričakujemo v naslednjih urah še padavine, je nevarnost poplavl rek Mure.

Napoved za soboto, dne 8. maja: pretežno oblačno vreme. Vreme padavine, sprva v severni Sloveniji nekoliko okrajnjeno. Pozneje se bo vreme počasi izboljšalo. Temperatura se ne bo ostveno izpremenila.

ZENEVSKA KONFERENCA

V Zenevi so budno spremljali razvoj francoske vladne krize

Pesimisti so prerokovali, da bodo konferenco prekinili, ker so računali na Bidaultov odhod — Tiskovna konferenca Bao Dajevega ministra za »demokratizacijo«

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Pravijo, da Zeneva ni bila nikdar tako blizu Parizu kakor včeraj. Ves dan so pričakovali, da bi dobila zaupnico ali ne. Pesimisti so že prerokovali, da bodo konferenco prekinili, ker Zato je vest iz Pariza, da je v Indokini odložili vse dotlej, dokler se ne bo pokazalo, kakšni so sadovi zenevskih razgovor, povzročila olajšanje.

Kakšno je bilo vzdušje tu, ilustrira dejstvo, da vodja informacijskega urada francoske delegacije ni prišel snoči na napovedano konferenco. Nekaj sto novinarjev ga je malone eno uro nestrpno čakalo. To je bila večeraj edina tiskovna konferenca — pa tudi s to ni bilo ničel! Za novinarje je bil ves večerajšnji dan prazen. Seveda kolikor ne upoštevamo tiskovne konference, ki jo je dopoldne priredil Bao Dajejev delegat, ki je sicer minister za »demokratizacijo«. Novinarje je bolj zabaval njegov čuden naslov in docela francoska zunanost kakor odgovorji v izborni francosčini, da Bao Dajeve delegacije še niso dokončno sestavili, da bodo v njej zastopniki raznih skupin in strank, da Bao Dajeve vlada nasprotuje vsakršni razdelitvi dežele, da je za mir, da predsednik vlad jugovzhodnih azijskih držav ne poznajo ravno najbolje položaja v Indokini itd.

Vendar ta sicer mirni dan ni minil brez dejavnosti. Neki francoski polkovnik, član delegacije, je skušal prek Kitajcev doseči, da bi Ho Si Minhova delegacija privolila v začasno premirje, da bi lahko evakuirali ranjence iz Dien Bien Fua. Kitajci so mu odgovorili, da je treba o tem razpravljati, ko se bodo začela pogajanja o Indokini, oziroma da se morajo Francozi o tem pogovoriti neposredno s Ho Si Minhovo delegacijo. O tej dejavnosti Francozov se je razve-

Zeneva, 7. maja

lesa je čutili v Zenevi bolj kot kdajkoli prej. Rusov in Britancev včeraj ni bilo slišati, Kitajci pa so se še enkrat uveljavili. Priredili so namreč koktejl za okrog 200 tu kitajskih novinarjev. Vse je bilo v kitajskem slogu: tradicionalna ljubeznivost, kitajski šampanjec, kitajsko portsko vino, rižovo žganje, sadje, kitajski nasmeh, toda vžlic temu niso ničesar povedali o svojih namelih v prihodnje. Konferenca o Indokini se ne bo začela danes. Ni gotovo, če se bo začela tudi jutri.

Laoska delegacija še ni prispejala. Sicer pa se z začetkom te konference ne mudi več tako, ker sta Laniel in Bidault dobila zaupnico.

V. Teslić

Nobenega napredka glede Koreje

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Zeneva, 7. maja. — Na zenevski konferenci je danes v razpravo o Koreji posegel tudi novozelandski minister Klifton Webb, ki je izjavil, da bo zenevska konferenca postala »brezupna«, če bo severnokorejska delegacija še nadalje odklanjala nadzorstvo opazovalcev OZN nad volitvami. Webb je pozval Severno Korejo, naj opusti svoje ekstremne metode, s katerimi hoče doseči združitev Koreje.

Kar zadeva Kitajsko, je novozelandski minister vprašal, kako more ta država zahtevati, naj jo sprejmejo v OZN, ko pa na tej konferenci napada to mednarodno organizacijo. Novozelandski minister je hkrati poudaril življenjsko sposobnost OZN, ki je prvkrat v zgodovini uveljavila sistem kolektivne varnosti.

Filipinski zunanji minister Garcia je podprl stališče OZN glede Koreje. Ostro je napadel

Kitajsko. Dejal je, da si le-ta želi nadvlade v Aziji. Potem ko je izrekel priznanje ameriški politiki v Aziji, je Garcia poudaril, da grozi azijskim deželam glavna nevarnost od »komunističnega imperializma«, ne pa od »klasičnega kolonializma«, ki huje odмира.

Na koncu se je filipinski predstavnik strinjal z resolucijami petih ministrskih predsednikov na konferenci v Colombu. Kolumbijski predstavnik Agel je govoril v istem duhu.

Ker se nihče ni več priglasiel k besedi, je predsedujoči Molotov menil, da bi bil jutrišnji premor v debati o Koreji dobrodošel morebitnemu začetku konference o Indokini. Izrazil je upanje, da se bodo predstavniki veselili nočnej ali jutri dopoldne sporazume o tem, da bi indokitajsko konferenco začeli že jutri. Tudi uradni ameriški predstavnik je na tiskovni konferenci nočoj izrazil isto upanje. V. Teslić

POSVET TOVARIŠA EDVARDA KARDELJA S PREDSTAVNIKI STALNE KONFERENCE MEST IN MESTNIH OBCIN

Občina bo teritorialni okvir naše bodoče komune

Plačni sistem bo prepuščen podjetjem in bo odvisen od njihovega sporazuma s komuno

(Nadaljevanje s 1. strani)
in delo takšnih komun. Mislim, da bomo z ureditvijo teh vprašanj hkrati uredili tudi sedanje sporne probleme med okraji in mesti, ki se ne počutijo zmeraj dobro v okviru okrajev, kakor smo slišali danes od nekaterih tovarišev.

Vprašanje mestne milice
Znova je bilo sproženo vprašanje mestne straže. V Beogradu pripravljamo zdaj osnutek zakona o Ljudski milici in težnja tega zakona je, da bi Ljudsko milico mnogo čvrsteje povezali z ljudskimi odbori kakor doslej. Tudi vpliv ljudskega odbora na Ljudsko milico bo torej mnogo večji, kakor je bil doslej. Tudi notranja organizacija LM se bo nekoliko spremenila, in sicer v tem smislu, da bo lahko LM tesneje povezana z ljudskimi odbori in da bo lahko opravljala tudi njihove posle. Zdi se mi, da bi bilo

pametneje za potrebe, kakor so čuvanje parkov, trgov itd., da bi imela mesta posebne čuvaje ali posebne straže.
Nikjer ni rečeno, da bi morala biti zato združena mestna milica. Toda spet ponovim: to je mnenje, ki ga izražajo mnogi tovariši. Treba je proučiti tudi te argumente, ki jih navajate, in morda bi vendarle v tem oziru lahko storili ali omogočili mestnim ljudskim odborom, kakor sem že rekel, večji vpliv na Ljudsko milico, vstevši tudi glede števila njenih organov v posameznih mestih. Če bomo to vprašanje pravilno uredili, mislim, da lahko ljudski odbor prvič odredi milico, da izpolnjuje vse njegove sklepe, in drugič, da lahko ljudski odbor določa tudi število milice v sorazmerju s prispevkom in s svojimi dohodki. Zdi se mi, da potem ne bi smeli načenjati vprašanja posebne straže.

v razpravi predlagate in zahtevate spremembe. Vendar pa mislim, da je že razprava pokazala in da boste sami tu izpričali, da smo vsi enotni v tem, da je novi sistem v glavnih potezah, v osnovnih elementih že postal solidna stvar, da dobro »drži«. Zdaj je stvar v razpravljanju, v dograjevanju, v izpopolnjevanju. Tu

lativen pojem. Republike so morale tudi morale zarezati, da bi se orientirale na dograditev nekaterih važnih ključnih objektov, tem prej, ker so se zvezni kreditni skladi v primerjavi z lanskimi zmanjšali. Zato je nastala v republikah večja potreba po takšnih skladih. Če pa pogledamo vse to, je vendarle dejstvo, da je

Tu smo slišali tudi povsem pravilno pripombo, da bi se morali lotiti sestavljanja perspektivnih planov. Letos v zveznem merilu nismo izdali takšnega perspektivnega plana, čeprav ga sestavljamo. Izdali ga nismo zato, ker je bilo težiče na novih instrumentih, v novem gospodarskem sistemu, ker je bil letošnji plan nekakšna preizkušnja vsega našega novega sistema. In šele na podlagi teh instrumentov bi lahko sestavili dolgoletni plan. Ta dolgoletni plan seveda ne bo toliko gospodarski, v tem smislu, kakršni so letni gospodarski plani, ki urejajo notranje proporce, marveč bo bolj gospodarski program, čeprav bo seveda za daljšo obdobje usmeril gospodarski razvoj. Zamisljamo si ga ali v obliki splošnega zakona ali pa kot priložilo Ljudske skupščine. Na podlagi takšnega perspektivnega plana bi seveda sestavljali letne plane. Podobno bi morale po mojem mnenju delati tudi republike za vse področje, ne samo za posamezne okraje, marveč tudi za razvoj posameznih področij, zlasti bolj zaostalih.

liko in toliko, druga pa ni mogla dati toliko. A' pa so dali toliko in toliko za avstrijske investicije, mi pa smo dali mnogo manj. Mi ne moremo vsako leto z zveznim planom natanko določiti po številu prebivalcev, bodi po takšnih ali drugačnih dohodkih, stalnega ključa, ki bi urejal te odnose med posameznimi deli države. Toda pot, pot razvoja delov, ki zaostajajo, bo prišla do izraza v daljšem obdobju, v obdobju petletnega ali desetletnega perspektivnega plana.

Perspektivni plan nam je zlasti potreben, da bi neskladnosti, ki lahko nastanejo v enem letu, v naslednjih letih popravili. Mi smo zadnja leta pripomogli Bosni, da je znatno napredovala. Makedonija pa je zaostajala. Razlog ni nobena napaka, marveč so nas naravne gospodarske potrebe prisilile k takšni orientaciji. V prihodnjih letih se bo orientacija spremenila. Usmerjali se bomo na tiste republike in področja, ki so doslej bolj zaostajala, in tako se bodo razlike v desetih letih zmanjšale, oziroma republike se bodo izenačile. Nam pa je nujno potrebno, da neskladnost med razvitimi in premalo razvitimi deli države čimprej odstranimo. Če iz gospodarskih razlogov, marveč da bi te razlike ne povzročile raznih nesprotij, ki bi škodljivo vplivala na politični in gospodarski razvoj.

Ker so v teh letnih planih in zaradi novih instrumentov nastale spremembe v razdelitvi sredstev, posamezni okraji in republike često nekoliko sumljivo gledajo na druge. Ena republika pravi, da je dala za prosveto to-

Kreditni natečaji pri Narodni banki so nakazali najnujnejše potrebe

Nadalje smo slišali mnenje, da sedanji natečaj za investicijske graditve ni upravičen, da je slab itd. Če govorimo o oblikah, po katerih so bili izdani odločbi o razdelitvi investicijskih sredstev v Narodni banki, slišimo najrazličnejše ugovore, da je to formalizem, da nismo upoštevali takšnih in drugačnih momentov itd. Stvar pa sploh ni v formalizmu, marveč v tem, da smo s tem »formalizmom« prav hoteli zmanjšati povpraševanje po kreditih.

Dругih sredstev za njihovo vzdrževanje ni.

Spremembe so posledica družbenega razvoja

Slišali smo ugovor proti stalnemu spreminjanju sistema, kar povzroča škodo, zbuja nezaupanje itd. To drži, tovariši. Toda te stalne spremembe so pri nas posledica globokega družbenega preokreta, ki je nastal pri nas. Te spremembe smo morali vsekakor uveljavljati ali pa ostati v tistem starem administrativno birokratskem sistemu. Te spremembe pa smo morali uveljavljati na način, ki zanj nimamo nobenih vzorcev in primerkov nikjer na svetu. Ne moremo hoditi ne po Stalnovi poti ne po poti kapitalističnih dežel. Utrjeti moramo lastno stezo, svojo lastno pot. Naravno je, da smo morali tu stopati zelo previdno, korak za korakom, počasi, kar je zahtevalo mnoge spremembe. Vendar pa smo v štirih, petih letih stopili na tla, na katerih zdaj stojimo in o katerih lahko rečemo, da so čvrsta pod našimi nogami. To pomeni, da ne bo več sprememb. Steer pa sami

lahko mnogo pomagata. Seveda ne »pomagata« tako, da boste v vsaki uredbi, v vsakem predpisu našli »luknje«, ki bi se dala izkoristiti za kakke krajevne potrebe, marveč tako, da boste sami opozarjali na to, kako preprečiti takšne »luknje«, kako izpolniti stvari v korist skupnosti.

naš položaj letos boljši, kakor je bil lani, tako glede dohodkov kakor tudi glede izdatkov, in to se mora nekje poznati.

Tu je še en element. Zvezni plan je bil zasnovan na domnevi, da se bodo cene znižale, in zato so tovariši, ki so računali z lanskimi cenami, če ne zavestno pa podzavestno, dobili vtis, da gre za splošno nazadovanje dohodkov. Če bi to smer na padanje cen realizirali, bi se pojavili dohodki komun v drugi obliki — v obliki znižanja izdatkov. Smeri na znižanje cen pa najbrž ne bomo realizirali, vsaj ne v tolikšnem obsegu, kakor smo v začetku domnevali. Od tega, da je ne bomo realizirali, ne bomo imeli nobene škode. Izdatki bodo večji. Večji pa bodo tudi dohodki, tako da tu ne more biti motenja.

O ekonomskih instrumentih

Dalje, danes ste tu govorili o tem, da so ti instrumenti letos ostri in da ljudje splošno tako mislijo. S tem se ne bi strinjal. Po mojem mnenju so instrumenti samo trdnije »legle« v naš gospodarski sistem, zamašili celo vrsto »luknje«. In to je dobro. To je ena stvar, zlorab bo morda manj kakor prej. Drugi element pa je ta, da smo vendarle uveljavili neko »porazdelitev«, tako da smo z novimi instrumenti pravzaprav prišli do čistih računov. Mi smo na poti, da letos dejansko pridemo do čistih računov in do tega, kakšen je ta ali oni okraj, kakšna je ta ali ona gospodarska enota, kaj je pravzaprav aktivno in kaj pasivno. Ko bomo te stvari razčistili, bo naša politika mnogo lažja, mnogo preprostejša, ker bomo natanko vedeli, kje je treba pomagati, kje kaj izpopolniti, kje so pasivni okraji, ki jim je potrebna gnotna pomoč, kje pa okraji, katerim lahko kaj vzamemo. Če pogledamo naše komune, okraje in mesta v jugoslovanskem povprečju, je položaj okrajev in mest letos boljši, kakor je bil lani. Drugače tudi biti ne more, ker so dohodki, ki grejo v zvezne sklade, letos manjši, proizvodnja pa večja kakor lani.

So nekatere stvari, ki zastirajo poglede našim tovarišem zelo pogosto, kadar govorijo o teh vprašanjih. Prvič, problem je to, da bi lahko pri tej razdelitvi dejansko prišlo do tega, da bi se znašel ta ali oni okraj letos v slabšem položaju, kakor je bil lani, drugi okraj pa bi bil v boljšem položaju kakor lani, ker smo te odnose objektivizirali in postavili na realna gospodarska tla. Drugič, tovariši često pozabljajo, da so amortizacijski sklad, rezervni sklad in drugi podobni skladi, ki ostanejo tovarnam, tudi dohodki komun, okraja. Tovariši pa govorijo samo o dobičku. Dohodki niso sestavljeni samo iz dobička. Tu je bilo poudarjeno vprašanje vzdrževanja objektov. Saj smo končno do tega pravi zdaj prišli, da prek teh amortizacijskih skladov omogočimo redno vzdrževanje tistih zmogljivosti, s katerimi razpolagamo. Vi pa to često prezrete. Dejansko to ni izguba,

marveč je tudi to dohodek komun enako kakor rezervni skladi itd.

Če pogledamo te stvari v celoti, lahko rečemo, da so republike ponekod preveč »zarezale« v komune s svojimi obremenitvami. »Preveč«, to je seveda dokaj re-

Seja zakonodajnega odbora Zveznega zbora proizvajalcev

Beograd, 7. maja (Tanjug) Seja zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine je napovedana za 11. maj ob 10. uri. Na dnevnem redu so osnutki zakona o prometu s semeni, temeljnega zakona o zaščiti živine pred živinskimi boleznimi ter temeljnega zakona o zaščiti rastlin pred obolenji in škodljivci.

Komuni dober strokovni aparat

Za razvoj komune je po mojem mnenju važen tudi dober strokovni aparat, strokovna raven naših komun. Zdi pa se, da bi bilo treba razmišljati o tem, da bi tudi naši okraji dobili stalnejši aparat, manj vezan na tisto operativno delo ljudskih odborov, ki se nanaša na planiranje v zveznem in republiškem merilu. Takšen okrajni zavod, da ga tako imenujem, bi lahko orientiral na sistematično delo in daljši rok dela v zvezi z analizo gospodarskih sil in možnostmi posameznih okrajev. Potem pa bi lahko za daljše obdobje postavljali zahteve.

državi lahko često slišimo: »Dajte nam industrijo!« Kakšno industrijo? »Kakršno koli, samo da je industrija!« Malone vsak okraj namerava zgraditi tekstilno tovarno ali vzpostaviti kako splošno znano proizvodnjo. Če bi hoteli izpolniti te zahteve, bi se znašli v takšnem položaju, da bi

Često zavedamo na zelo primitivno gledanje na stvari. V naši

Sprejem pri predsedniku republike

Bled, 7. maja (Tanjug) Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes ob 12. uri na Bledu stalnega vodjo jugoslovanske misije v OZN Jožeta Brileja pred njegovim odhodom na novo službeno dolžnost. Predsednik republike je Jožeta Brileja pridržal na kosilu.

Plenum zveznega odbora SZDLJ

Beograd, 7. maja Predsedstvo Zveznega odbora SZDLJ je sklenilo, da bo 9. junija plenum zveznega odbora. Dnevni red: 1. vloga in položaj indikatorov v nadaljnjem boju za izgraditev socializma (poročila tov. Djuro Salaj), 2. razno.

TOVARIŠ EDVARD KARDELJ O NAŠEM ZDRAVSTVU

Zdravnik naj bo plačan po kakovosti dela

in po tem, koliko bolnikov se obrača nanj

Na včerajšnji razpravi o socialni zaščiti in organizaciji zdravstvenih služb v mestih in mestnih občinah na seji tretje skupščine Stalne konference mest je govoril tudi podpredsednik Zvezga izvršnega sveta Edvard Kardelj.

predvsem pobudo od spodaj, vključevati čim širši krog ljudi v mehanizem upravljanja na področju zdravja in v tem mehanizmu hkrati zagotoviti večjo strokovno kakovost in boljše strokovno nadzorstvo.

Najprej je govoril o samostojnem finansiranju v našem zdravstvu in poudaril, da je to vprašanje v načelu že urejeno in da ne kaže o njem znova razpravljati. »Bistveno je,« je dejal, »da sprejmemo načelo samostojnega finansiranja v zdravstvu in da se orientiramo na izpolnjevanje tega sistema. Vprašanje samostojnega finansiranja ni vprašanje rentabilnosti, marveč vprašanje boljše organizacije in boljšega izkoriščanja družbenih gnotnih sredstev. ČeC bi bila naša razprava in delo naših zdravstvenih delavcev bolj usmerjena v smer izpopolnjevanja sedanjega sistema, bi najbrže hitreje premagali te težave, kakor jih premagujemo.«

Okrožno središče zdravstvene in preventivne službe

Tov. Kardelj je dalje poudaril, da moramo vzpostaviti takšen sistem, da bo kontrola predvsem bolnik. »Najboljša kontrola bo,« je rekel, »če bo lahko šel vsak bolnik praviloma v tisto zdravstveno ustanovo ali k tistemu zdravniku, ki mu bo bolj ustrežal in ki mu bo kot bolnik najbolj zaupal.«

Kontrola bodi sam bolnik

Ko je govoril o podrobnejšem proučevanju organizacijskega sistema naše zdravstvene službe je gov. Kardelj poudaril: »... da ni upravičeno, če prenašamo težiče mehanizma zdravstvene službe na tako imenovano nadzorstvo višjih strokovnih organov ali ustanov nad nižjimi. Po mojem mnenju bi se morali na tem področju držati istih načel, ki veljajo za graditev vsega našega družbenega mehanizma, to se pravi, da bi morali pospeševati

nadalje poudaril, da bi bilo zelo slabo, če bi na razvijanju zdravstvenih služb ne bile zainteresirane komune, tovarne in druge družbene organizacije. Tovarnam in občinam ne smemo kratiti pravice da ustanavljajo samostojne ambulante ali zdravniške ordinacije zunaj okvira zdravstvenih domov. Ko je govoril o plačah zdravnikov, je gov. Kardelj poudaril, da se z dodatnimi plačami položaj naših zdravnikov ni mnogo spremenil in da so bile pravzaprav polovične ukrep. Da bi dokončno uredili vprašanje plač, bo treba v celoti proučiti naš zdravstveni sistem in socialno zavarovanje na splošno in v tem okviru urediti to zadevo.

Plače zdravnikov in privatna praksa

»Tesno povezano s tem,« je nadaljeval tovariš Kardelj, »je vprašanje privatne prakse. Po mojem mnenju prvega vprašanja ne moremo ločiti od drugega. Konec koncev nobena privatna praksa ni združljiva z našim sistemom in prej ali slej se bomo morali odločiti za spremembo privatne prakse v smislu njene vključitve v splošni sistem socialističnih odnosov. Na drugi strani pa rešitev ni v »podržavljanju« ali »nacionalizaciji« privatne prakse. Tudi tu se moramo čvrsto držati načela, da je treba osebne in družbene koristi povezati v organizacijo celoto. Tu bi se morali odločiti za nekakšno vrsto »individualne prakse«, toda v družbenem zdravstvenem omrežju, to se pravi, da bi se plače zdravnikov

ravnale po kakovosti njihovega dela in potem, koliko bolnikov se obrača nanje. Če bi tak sistem plač pravilno zasnovali, bi lahko kaj hitro storili konec praksi starega tipa. Zdravnikov torej ni treba plačevati samo po šolskih spričevilih in službenih letih, marveč tudi po zaupanju, ki ga uživajo med ljudmi. Takšno zaupanje pa je navadno najbolje izpričevalo za zdravnikovo veljavo.«

mladi zdravniki pojdejo tja, kjer je več bolnikov

V nadaljevanju svojega govora je gov. Kardelj poudaril, da bi se bilo treba odločiti za svobodno izbiro zdravnikov zato, da bi zdravnike plačevali po tem, koliko dejansko delajo z bolniki. Ta sistem bi bil boljši regulator razporejanja zdravnikov kakor katerikoli predpisi. Mladi zdravniki, ki še nimajo prakse, ne bi stili v mesta, marveč bi sami želeli iti tja, kjer lahko računajo z večjim številom bolnikov.

Na koncu je gov. Kardelj rekel: »Vsekakor lahko s polnim zaupanjem rečemo, da so že prvi koraki, ki smo jih storili v smeri prenosa nekaterih poslov s področja socialne zaščite na komune rodili pozitivne sadove, ki potrjujejo, da smo na pravi poti. To pot pa je treba nadaljevati, sedanje oblike moramo bolj smelo razvijati in stopnjevati.« Po govoru tov. Kardelja se je razprava nadaljevala, potem pa je skupščina sklenila preiti na delo po komisijah.

BOJI V INDOKINI

Ho Ši Minhove enote zauzele Dien Bien Fu

Upira se samo še položaj »Izabela«

Hanoi, 7. maja (Reuter). Utrdno Dien Bien Fu napada kakih 30.000 Ho Ši Minhovih vojakov. Francosko poveljstvo poroča, da so vietnamske enote danes osvojile jugozahodno oporišče te trdnjave. Sinočni napad se je začel z močnim strojnimi ognjem. Zatem so vietnamske enote zapustile svoje jarkove in naskočile obrambne položaje francosko-vietnamskih enot. Po današnji izgubi ima francoska garnizija pet oporišč manj kakor minul teden.

V Hanoju sodijo, da je sinočni napad pospešil konec bojev za Dien Bien Fu. Kaže, da se usoda te trdnjave ne bo odločila v enem tednu, marveč že čez dva do tri dni. V Hanoju vedo, da general Giap želi zavzeti Dien Bien Fu čimprej in da spričo tega ne bo omahoval glede odločitve, ali naj pošlje v boj svoje najboljše vojake.

Zadnja poročila pravijo, da so po dvajseturni borbi padli osrednji položaji obkoljenega francoskega oporišča Dien Bien Fu. Upira se samo še položaj »Izabela«, štiri kilometre južno od glavnega oporišča.

Predsednik francoske vlade Laniel je objavil danes v parlamentu padec Dien Bien Fuja.

Iz Saigona poročajo, da je predstavnik francoskega vojnega poveljstva dejal, da je »Dien Bien Fu opravil poverjeno mu poslanstvo«.

V Washingtonu so danes v senatnem pododboru, ki proučuje spor med McCarthyjem in vojsko, prekinili razpravo, s sporocilom, da je francoski predsednik

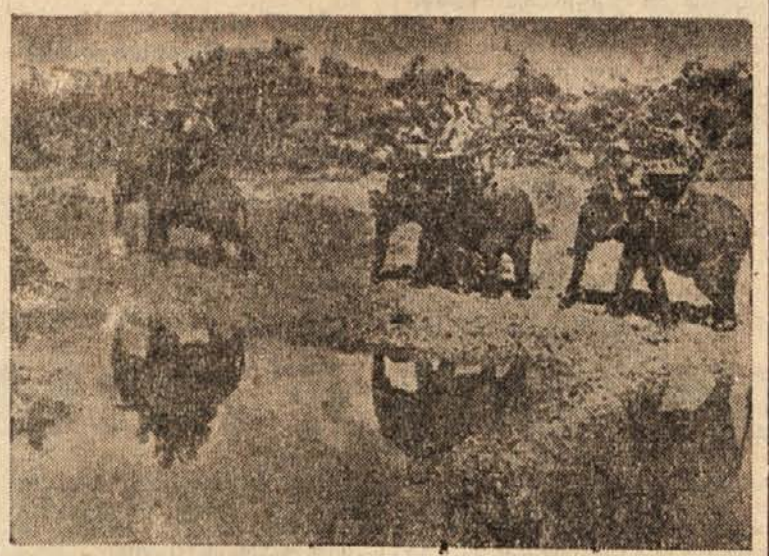
vlade Laniel uradno objavil padec Dien Bien Fuja. Ameriški predsednik bo baje prebral poročilo o izidu bitke za Dien Bien Fu in o njenem pomenu.

Francoska narodna skupščina je v znak žosti prekinila sejo

Pariz, 7. maja (Reuter-AFP). Francoska skupščina je prekinila

popoldansko sejo v znak žalosti potem, ko je ministrski predsednik Laniel objavil, da je po dvajseturni bitki Dien Bien Fu padel.

Iz Hanoja je prišla vest, da so Ho Ši Minhove enote z naskokom osvojile komandni položaj generala Decastries. Pred tem je Decastries ukazal francoskemu topništvu, naj strelja na njegov štab, ko ga bodo zasedale vietnamske enote.

V hudih bojih v Indokini se razen najmodernejšega orožja in motorizacije uveljavljajo tudi enote na slonih

TISKOVNA KONFERENCA V DRŽAVNEM TAJNIŠTVU ZA ZUNANJE ZADEVE

Prepričani smo, da nemška vlada ne bo dovolila

da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković

Predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve Branko Drašković je v odgovoru na vprašanje nekoga novinarja o zadevi vojnega zločincev Pernetu izjavil, da je sodišče popolnoma osvetlilo to zadevo, in sicer javno ter v navzočnosti predstavnikov domačega in tuje tiska, in da je po njegovem mnenju že sama obsodba najboljši komentar.

»Ne moremo pa mirne spregledati pisanje nekaterih avstrijskih časnikov«, je nadaljeval tov. Drašković, ker pa gre samo za nekatero časnikarje, bi želel, da bi bilo njih pisanje samo zrcalo naziranja tistih preživelih ostankov preteklosti, ki so pravzaprav živeli od tega, da so kalili jugoslovansko-avstrijske odnose in sodelovanje obeh držav.

Na vprašanje, ali bosta odklonitev izjave tov. Moše Pijada s spreda bavarskega radia in ponovna ustaška proslava v Münchnu vplivali na jugoslovansko-nemške odnose, je Branko Drašković izrazil

Potresi v Grčiji

Atene, 7. maja (AP). Davi so v centralni Grčiji spet občutili potres. Najhujše sta prizadeli mesti Lamija in Domokos. Potres so zaznamovali tudi v drugih krajih Grčije.

»Pravda« je priobčila v sredo evropski obrambni skupnosti posvečen članek, ki je naperjen tudi proti balkanskemu paktu. Po ugotovitvi, da v Italiji v zadnjem času »cedalje jasneje razumevanje, kako nevarno je ustanavljanje vojskih grupacij v Evropi, piše časnik, da v Italiji ne skrivajo zaskrbljenosti v zvezi z ameriškim načrtom o pretvorbi tako imenovane balkanskega pakta med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo v vojaško zvezo. Vsi tri načrta, meni »Pravda«, pa kaže za to, da bi med drugim pristopili na italijanski parlament v zvezi z ratifikacijo pariskega sporazuma.

V Moskvi so zaskrbljeni, ker bo Italija v primeru, da bo evropska vojska ustanovljena »gubila svojo lastno vojsko in da bo decela odvisna od ameriškega poveljstva. Spletki pa s tem še ni konec. Zato govori »Pravda« o težnjah »uglednih politikov balkanskega pakta«, da bi se Italija vključila v EOS. Razlog za to pa je — da Italijanski general ne bi imel več nobene besede!)

Konec članka razkriva tudi, čemu so ga priobčili. »Sovjetski predlogi glede vzpostavitve evropske varnosti«, piše »Pravda«, »možnost, v kateri bi Italija naposled dobila svoje mesto in ... sodelovala pri obrambni in reševanju problemov, ki se nanašajo na vso Evropo.«

Ni to privržak, da so v vzhodno-evropskih državah vzdignili hrup sprite razvoja balkanskega sodelovanja. Toda tokrat je za nas pomembna podpora, ki jo prek članka »Pravda« daje Italiji, ozirom pojmovanju in politiki pristojnih krogov v Rimu. Cilji te podpore so očitni. Italijo je treba spodbuditi, da bi vztrajale na svojem nenačelnem in odločilnem stališču.

S tem pa ta podpora tudi kaže, komu koristi sedanje stališče Rima. Spletke v zvezi s »pretvorbo ankarskega sporazuma v zvezo ponovno opozarjajo, da je italijanska politika navzkriž z napori, da bi okrepili sistem kolektivne varnosti in uredili razmere v tem delu sveta.

AVSTRISIJA Svet Socialistične internacionale zaseda Dunaj (AFP). Na Dunaju se je začel sestanek Sveta Socialistične internacionale pod predsedstvom generalnega tajnika britanske laburistične stranke Morgana Philippsa.

Sestanek so sklicali zato, da bi se Svet postavil na stališče glede azijskih vprašanj. Referat o azijskih problemih bo podal pomočnik generalnega tajnika francoske socialistične stranke Georges Brutel.

JAPONSKA Nova atomska eksplozija Tokio (AFP). Nekateri japonski znanstveniki so izjavili, da je 26. ali 27. aprila prišlo do nove atomske eksplozije na področju otoka Bikini. Japonski znanstveniki so namreč izjavili, da so ugotovili znatno radioaktivnost v dežnih kapljah, ki so dne 3. maja padale v kraju Nigata. Radioaktivnost dežja so ugotovili tudi 6. maja v Otsaki.

Iz Washingtona poročajo, da uradni predstavnik ameriške komisije za atomsko energijo sinoči ni hotel komentirati vesti o novi atomski eksploziji, rekoč, da nima kaj reči »viti« v tem niti v onem smislu.

ZDA Demokrat Johnson: Dulles poražen Washington (AFP). Voditelj demokratske stranke v ameriškem senatu Johnson je večerj izjavil, da je ameriški zunanji minister Dulles v Zenevi poražen.

Washington (AFP). Voditelj demokratske stranke v ameriškem senatu Johnson je večerj izjavil, da je ameriški zunanji minister Dulles v Zenevi poražen. Vi doživljal hud poraz. Po njegovem mnenju ameriška zunanja politika ni še doživela tako težavnega preobrata. »Naši sovražniki«, je dejal Johnson, »so nas zalotili, ko smo slepili, naši

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

»Mislim, da je podobno tudi z neodgovornimi protijugoslovanskimi izpadi g. Hundhammerja,« je dejal tov. Drašković.

prepričanje, da nemška vlada ne bo dovolila, da bi dejavnost skupine zločincev vplivala na odnose med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo je izjavil tovariš Branko Drašković.

POLITIČNO ŽIVLJENJE FRANCIJE

Parlament je za mir v Indokini

Laniel je vladno krizo sicer omilil, pa je vzlic »zaupnici« vendarle ostala trajna

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Pariz, 7. maja

Francoska skupščina je s 311 glasovi proti 262 izglasovala zaupnico Lanielovi vladi. Tokrat je vlada rešila ženevska konferenca, kakor jo je prej bermudska. Po Bermudih se je Lanielu posrečilo, da se je obdržal, vprašanje pa je, če se mu bo to po-

srečilo tudi sedaj. Tisti, ki se držneje napovedovati, pravijo, da bo Lanielova vlada padla takoj, ko bodo opravili glavno delo v Zenevi. Tako bi utegnili sklepati sedaj na podlagi razporeditve parlamenta, ki se je položilo po razdelitvi glasov in v pogodini zaupnici, ki sta jo dve tretjini radikalov in polovica degolistov dale ali točneje rečeno, podarile Lanielu.

Poslanci so pred glasovanjem v svojih govornih drug za drugim dali vedeti Lanielu, da se bodo pri glasovanju ravnali po interesih Francije, ki mora biti v tem odločilnem trenutku v Zenevi enakopravno zastopana.

Pojasnjujoč stališče radikalov je Delbos dal vedeti, da je v sedanjem položaju, ko je nemogoče misliti na vzpostavitev nove koalicijske, nesmiselno začeti krizo, ki bi utegnila le kompromitirati uspeh ženevske konference.

Večina je Lanielu z glasovanjem dala zaupnico. Toda v vrsti govorov so mu dali vedeti, da večina jasno želi, da je treba s skrajnimi napori in celo žrtvami doseči v Indokini mir.

Dosleden svojemu pojmovanju, da bi izčrpna debata lahko škodila Franciji pred pogajanjem z nasprotnikom, je Laniel krizo omilil. Le-ta pa je vzlic »zaupnici« ostala latentna in trajna. Razpravo so sicer spravili z dnevnega reda, toda molk je Laniela drago stal. B. Pešić

TRŽAŠKA KRONIKA

Nova aneksionistična gonja

Generalni tajnik tržaške občine — tujec — Novo naselje »italijanih beguncev« — Težaven položaj Slovencev v Beneški Sloveniji

Trst, 7. maja. — Italijanski in tržaški irendentistični tisk je zadnji čas vnovič sprožil aneksionistično gonjo v zvezi v Trstom. Vzporedno z novo irendentistično gonjo v tisku pripravljajo baje tudi predstavniki aneksionističnih strank v tržaškem občinskem svetu »posebno sejo« sveta, posvečeno tržaškemu vprašanju. Sodijo, da bodo na njej ponovno sprožili aneksionistične zahteve, kakršne so postavili med lanskimi fašističnimi neredi.

Današnji »Primorski dnevnik« graja v svojem uvodniku politiko izsiljevanja in nasilja: »Politika, ki jo zadnji čas znova opazamo v zaostreni obliki, je v Italiji skrajno škodljiva ne le izboljšanju in ureditvi odnosov na tem področju, marveč tudi miru v tem delu sveta, saj spričo teh imperialističnih koristi izpodkopuje organizacijo skupne obrambe proti napadu.«

Načelnik glavnega štaba poveljnika angloameriške cone STO je podpisal odloke, s katerimi je imenovan za generalnega tajnika tržaške občine Etrusco Carninelli iz Toscane. To dejanje je Tržanec silno vznevoljilo. Protianeksionistični tržaški tisk ostro graja odlok conskih oblasti, naj bi prevzel ta položaj tujec, ki nima s Trstom nič skupnega.

Irendentistični tisk piše, da bodo v nedeljo v Ciarholiju v Trstu slovesno odprli novo naselje tako imenovanih »italijanskih beguncev«. Novim italijanskim priselcem bodo podelili 121 stanovanj.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

Trgovinska pogajanja z Grčijo

V Beogradu so se začela trgovinska pogajanja z Grčijo. Jugoslovanska delegacija vodi svetnik državnega tajništva za zunanje zadeve Milan Radović, grško pa svetnik grškega zunanjega ministrstva g. Kapsambelis. Določili bodo nove sezname blaga za izmenjavo v prihodnjem obdobju. Po nepopolnih podatkih je lanskega izmenjava blaga presegla 5,8 milijona dolarjev. V primeri s prejšnjim letom se je povečala za malone 3 milijone, v primeri z letom 1951 pa več kot za 4,5 milijona dolarjev.

B. Pešić

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

M. P.

Medtem ko avtohtono tržaško prebivalstvo nima dovolj stanovanjskih prostorov in ko več tisoč prosejnih za stanovanja čaka že leta na rešitev, pa so v proračunih cone A vsako leto določeni veliki zneski za zgraditev naselij za italijanske priselke.

Glasilu beneških Slovencev v Italiji »Matajura« piše o težavnem in neenakopravnem položaju Slovencev v Beneški Sloveniji. Časnik piše, da je italijanska vlada po drugi svetovni vojni javno poudarjala svoje »demokratsko stališče« do narodnostnih manjšin, ki žive v okviru njenih meja, pri čemer je obljubljala in jamčila, da lahko prosto uporabljajo materinščino na vseh javnih mestih, pri vseh obredih, v političnih, upravnih in sodnih postopkih. Poudarjala je zlasti to, da bo zajemal šolski pouk v manjšinskih jezikih.

PO VOLITVAH V TURCIJI

Nova skupščina se bo sestala 14. maja

Menijo, da bo Menderes sestavil novo vlado

(Od posebnega dopisnika Borbe)

Carigrad, 7. maja. Ker se je razburjenje ob volitvah že precej poleglo in se bo nova skupščina sestala šele 14. maja, je v turški notranji politiki sedaj dokaj mirno.

Dokončni podatki o izidu volitev v nekaterih vaseh še niso znani in zato še ugibajo o številu glasov, ki so jih dobile posamezne stranke. Očitno pa je, da bodo nekateri malenkostni popravki nepomembni.

Večjo pozornost posvečajo pritožbam volilnim komisijam. Republikanci zahtevajo ponovne volitve v treh okrajih, kjer so baje volitve potekale nepravilno, demokrat pa zahtevajo ponovne volitve v neki vasi v okraju Malatija (tu so izvolili Ismeta Inenija), kjer so ukradli vseh osem volilnih skrinjic, ki jih še niso našli. Objavili so tudi precej demantijev: republikanska prvaka Kasim Gulek (generalni sekretar stranke) in Nihat Erim sta zanikala, da sta se hotela umakniti iz političnega življenja; dva republikanska poslancata sta zavrnila vesti, češ da se bosta priključila demokratom. Vodstvo demokratske stranke je

zanikalo, da je porabilo 60 milijonov lir za volitve, kakor je trdil neki republikanski časnik, in pravi

Z DRUGEGA REDNEGA OBČNEGA ZBORA GOSTINSKE ZBORNICE SLOVENIJE

Gostinsko kulturo je treba še dvigniti

V dvorani Šahovske zveze Slovenije v Ljubljani je bil v četrti drugi redni letni občni zbor Gostinske zbornice za LRS, ki so se ga razen delegatov udeležili kot gostje tudi član Izvršnega sveta LRS Franc Popit, državni sekretar za gospodarstvo LRS inž. Marijan Tepina, predsednik Zveze gostinskih zbornic FLRJ R. Ivanović ter predstavniki Turistične zveze Slovenije, gostinskih zbornic za Hrvaško, Bosno in Hercegovino ter Vojvodino.

Gostinska zbornica je v razmeroma kratkem času, odkar obstaja, močno utrdila svojo organizacijo. Dosegla je najtesnejše sodelovanje z oblastvenimi organi, ki so zbornične predloge upoštevali vselej, kadar so bili pravilno postavljeni, kar je v svojem poročilu poudaril tudi predsednik Stane Renko. Nekaj je še neresenih vprašanj, glede katerih so bili predlogi s priporočilom republikanskih organov poslani Zveznemu izvršnemu svetu. Prav v zadnjem času je bila zbornica obveščena, da je predlog za ureditev amortizacije in obroci na osnovna sredstva za sezonska podjetja načelno sprejet in da je prav tako rešeno važno vprašanje uvoza porcelana za gostinska podjetja v Sloveniji, in to po znižanem faktorju 1,4 in

z olajšavami iz lanskega leta. Na najboljši poti je tudi ureditev nakupa drobnega inventarja iz amortizacijskega sklada.

Po ukinitvi regresa

V položaju, ki je nastal po ukinitvi regresa za dopuste, so sprva nekateri predno gledali na bližnjo sezono. Pri večini pa ni prevladalo malodušje. Povečalo se je prizadevanje, najti možnosti za preobdobje težav, ki so nastale. Danes so perspektive, razen nekaterih izjem, že mnogo boljše. Gostinska podjetja so izločila iz svojih kalkulacij vse rezerve in se odrekla dobičkov, da bi bile cene bolj dostopne delovnim ljudem. Tu pa nastane vprašanje, kako preprečiti podražitev za gostinstvo potrebnega blaga. Težava je zlasti v tem, ker si morajo gostinska podjetja zaradi skopih obratnih kreditov le sproti v trgovini nabavljati blago, zlasti vino. Nova uredba o gostinstvu je prinesla razčiščenje položaja gostinstva, zlasti pa še nove možnosti z nagrajevanjem po odstotnem sistemu.

Investicije in gostinska kultura

Gostinstvu so potrebna znatna investicijska sredstva, posebno v zvezi z razvojem turizma. Lani je bilo v gostinstvu Slovenije porabljenih za popravila 167 milijonov din, za nove gradnje 258 milijonov in za opremo 212 milijonov, in to predvsem iz amortizacijskega sklada in dotacij, iz najetih posojil pa le približno 127 milijonov. S temi sredstvi pa se zmogljivost gostinstva ni bistveno povečala, zlasti ne glede na pomanjkanje tujskih sob v večjih središčih.

Precej govora je bilo na občnem zboru o vzgoji kadrov. Z izdajo republiške uredbe, ki je izšla na pobudo zbornice, je bilo omogočeno nemoteno delovanje gostinske šole. V hotelu Bellevue v Ljubljani je bila urejena šolska delavnica. V vseh večjih središčih pa so bili lani tečaji za kvalifikacijske izpite, ki jih je opravilo 499 gostinskih delavcev od 690

kandidatov. Letos bo prirejen še poseben tečaj za vodilne delavce v gostinskih podjetjih razen tečajev za vajence (novi vajenci se po uredbi Sekretariata za gospodarstvo ne sprejemajo več).

V zvezi s potovanjem 80 gostinskih delavcev, strežnih in kuharskih, na kulinarčno razstavo v Švic, se je na zboru razvila razprava o gostinski kulturi. Inženir Tepina je poudaril, da dvig gostinske kulture ni odvisen samo od objektivnih pogojev — od hladilnikov, tehničnih naprav, sodobnega inventarja itd. Marsikaj se da izboljšati brez večjih stroškov. O gostinski kulturi bomo lahko govorili šele takrat, ko bo v slehernem obratu vlada čistost, ko bo postrežba brezhibna in bo v obratih vse v redu. Tu pa je še mnogo pomanjkljivosti in bo treba še marsikaj izboljšati. O tem v mnogo povedati sanitarna inšpekcija. Zato pripravlja Sekretariat za gospodarstvo tehnične predpise za gostinstvo.

Clan Izvršnega sveta tov. Popit je dejal, da smo v zadnjih letih napravili v gostinstvu velik korak naprej, vendar moramo še mnogo storiti za izboljšanje tehnične opreme kakor tudi za vzgojo kadrov. Tudi uredba o gostinstvu pomeni velik napredek, čeprav je še mnogo vprašanj, ki niso rešena. Namen republiške uredbe o privatnem gostinstvu pa je, odpraviti najemniško delo v teh gostiščih. Tov. Popit je tudi poudaril, da morajo imeti gostinski delavci zlasti v odnosu do inozemskih gostov vedno pred očmi, da so predstavniki socialistične Jugoslavije, na kar so lahko ponosni. S tujci naj bodo vljudni in ustrežljivi. Ni pa na mestu hlapčevski odnos. Ob zaključku je bil pri volitvah novega upravnega odbora Stane Renko ponovno izvoljen za predsednika zbornice.

POSVET EDVARDA KARDELJA S PREDSTAVNIKI STALNE KONFERENCE MEST IN MESTNIH OBČIN

RAZVOJ OBRTNIŠTVA JE TREBA PODPRETI

(Nadaljevanje z 2. strani)

vso zemljiško oblo pokrili s tekstilijami, da bi ustregli zahtevam okrajev glede graditve tovarn.

Manjka nam globlja analiza gospodarskih možnosti v okraju in gospodarske orientacije posameznih okrajev v okviru države, v okviru našega jugoslovanskega gospodarstva. S tem se ukvarja zvezni Zavod za planiranje, toda to ne zadostuje. Zvezni organi imajo lahko orientacijo, kadar pa zadene le-ta na orientacijo okrajev, čisto na primitivne orientacije, tedaj je videti, ko da jim zvezni organi ne dovolijo, da bi se gospodarsko razvijali. Tedaj pravijo: »Mi smo si zamišljali to in to tovarno, pa nam je ne dovolijo zgraditi...« Ta tovarna, ki je morda danes na prvi pogled videti rentabilna, pa se bo znesla jutri v nemogočem položaju, ker se bo pokazalo, da je nepotrebna. Morali pa bi se orientirati tako, da bi gradili v okrajnih središčih strokovni aparat, ki bo sposoben, da bo z globljo analizo zajel vso problematiko okraja ne samo iz krajevnih vidikov, marveč skozi prizmo celotnega jugoslovanskega gospodarstva.

Tu ste govorili tudi o sistemu nagrajevanja v gospodarstvu. Vsi veste, da se vsi strinjamo s tem, da sedanji sistem ne ustreza. Čeprav smo ga razširili tudi na letošnje leto, tega nismo storili zato, da bi se nam zdel idealen, marveč ker boljše, solidnejše sistema lani, ko smo pripravljali ta plan, še nismo našli. Slišali smo sicer predlog, sestavljen na podlagi pobude sindikatov, ki bi nekoliko izravnaval nekatere nastale neskladnosti. Toda to naj bi se zgodilo s sredstvi iz ene v drugo panogo, za izravnanje katerih bi enim jemali, drugim pa dajali, tako da bi se ta sistem znašel v položaju, ki ga bi bilo mogoče opraviti. Zato smo se odločili za nadaljevanje sedanjega sistema tudi v letošnjem letu.

Zdaj proučujemo osnutek, katerega izhodišče so čisto drugačna načela. S temi instrumenti smo že določili dohodke komun, z novimi instrumenti bo prišla komun samo do tistih sredstev, ki jih bo sama spravila skupaj. Komun bo razpolagala samo s sredstvi, zbranimi v proizvodnem procesu. V tem primeru mislimo, da se bomo lahko odločili za ukinitve vseh dosedanjih predpisov o urejanju plač v podjetjih. Plačni

sistem bo prepuščen podjetju. Ne bo treba določati niti davka ne plače, marveč bo ves plačni sistem pravzaprav odvisen od spoznanja med komunami in podjetji. Kako? Če bo v podjetju višja plača, bodo imele komunne manj dohodkov za svoje socialne, prosvetne in druge potrebe. Če bodo komunne bolj pritisnile na plače, bodo imele več teh sredstev. Priprani smo, da bo življenje samo, zlasti pa praksa ob sodelovanju sindikatov pokazala, da se bomo morali boriti za uravnoteženost teh plač, da ne bo večjih razlik. Tako bomo lahko prišli do sistema, v katerem ne bo več najrazličnejšega administrativnega vmešavanja od zgoraj in da bomo pravočasno zagotovili, da ne bo motenj v blagovno-denarnem odnosu.

Ta sistem, ki bo po mojem mnenju izredno važen prispevek, če ga bomo mogli uveljaviti, bo za dograditev komunne izredno važen element. Tu bo pravzaprav še zmeraj podlaga za snovanje komunne. Ljudje, ki bodo delali v tovarnah, in njihovi predstavniki v Zborih proizvajalcev, oziroma v ljudskih odborih, bodo lahko pravzaprav urejali in v celoti določali vse družbene dohodke.

Za delavce v tovarni vprašanje večje ali manjše plače ne bo vprašanje pošiljanja denarja v Beograd ali v republiško središče, marveč bo vezano neposredno na to, ali bodo zgradili novo bolnišnico, novo šolo ali ne. Če bodo to pojedli, ne bodo imeli, če pa bodo ta sredstva dali za graditve, bodo dvignili svoj življenjski standard kot celota, kot družbena skupnost.

Tudi investicije bodo tako vezane. Če bodo hoteli kje zgraditi to ali ono tovarno, če bodo hoteli njeno zmogljivost razširiti, povečati, tedaj to pomeni, da bo to delo v toliko in toliko letih končano, da se bodo dohodki povečali, s tem pa zboljšali tudi življenjski standard vseh nas.

Mi torej menimo, če bomo dosegli takšno stabilnost v sistemu in takšen odnos, če bomo tako vskladili koristi posameznikov s koristmi komunne, da bo to temelj, na katerem se bo tudi zadnji, še tako zaostali človek začel čutiti samostojnega gospodarja, da bo to najmočnejši instrument v boju za zatiranje raznih partikularizmov, egoizmov itd.

Dodatne plače niso dodatek za spričevalo

V tej zvezi je bilo sproženo vprašanje dodatnih plač za uslužbence. Nekaj tovariš je v razpravi rekkel, da dobivajo dodatke tovariši, ki prihajajo s fakultet naravnost v okraj, in sicer po 6 do 7 tisoč din. Mislim, tovariši, da je nes pametno tako ravnati, kajti uredba o dodatnih plačah ni imela namena, da bi vzpostavila tak način nagrajevanja. Naš sistem osnovnih plač je po mojem mnenju popolnoma v redu. Razpravljamo lahko o zvanjih in kategorijah itd. Naš sistem sloni na strokovnih kvalifikacijah, pridobljenih bodi v šolah, bodi v izjemnih primerih z dolgoletno prakso oziroma s pridobljenim znanjem. Dodatna plača pa naj bo pravzaprav doklad k dejanski kakovosti dela, ki ga opravi ljudje na svojem delovnem mestu. Razumljivo je, da mora imeti človek, ki pride s fakultet v aparat ljudskega odbora, večjo za-

četno plačo od tistega, ki je prišel iz gimnazije. Če pa se je ta ali oni v praksi že uveljavil kot sposoben voditelj v aparatu ljudskega odbora, mu ne smemo kratiti možnosti, da dobiva za svoje delo dodatno plačo. In kdor ima izpričevalo, da je končal fakulteto, mu ne smemo avtomatično dati ne vem kolikšne dodatne plače, če ni v delu pokazal, da je res sposoben opravljati ta ali oni posel bolje, kakor ga opravlja kdo drugi. Mislim, da bi morali ljudje, ki prihajajo naravnost s fakultet, začeti z nižjimi plačami in šele v praksi dokazati svoje znanje. Vse sistem dodatnih plač bo odvisen, če bo postal samo dodatek za šolsko spričevalo. V tem primeru nismo ničesar storili. Noben tovariš pa tu ni govoril o vprašanju obrtništva. Jaz pa bi se tu vendarle dotaknil tudi tega vprašanja, in sicer zato, ker so v nekaterih naših odborih po mo-

Sotla se je razlila čez bregove

Poplave tudi v Slovenskih goricah, v Prekmurju in v okolici Šoštanja — Silen naliiv nad Celjsko kotlino

Celje, 7. maja. Dež, ki pada te dni vedno bolj pogosto, je še toliko napolnil struge potokov, hudournikov in rek, da je voda ponekod že prestopila bregove ter se razlila po travnikih in razoranih njivah. Tako je Sotla s pritoki

i generalni direktor centrale NB za Slovenijo

Po izvolitvi dosedanjega generalnega direktorja centrale Narodne banke FLRJ za Slovenijo dr. Marjana Dermastje za predsednika MLO Ljubljane je prejšnji teden prevzel mesto generalnega direktorja centrale Lavoslav Dolinšek, dosedanjega viceguverner Narodne banke FLRJ.

Novi glavni tajnik Trgovinske zbornice za LRS

Ljubljana, 7. maja. Te dni je upravnih odbor Trgovinske zbornice za Slovenijo na podlagi pooblastila II. redne letne skupščine imenoval za glavnega tajnika zbornice inž. Miloša Vehovarja, ki je danes nastopil svoje novo službeno mesto.

sinoči med 6. in 7. majem preplavila ravninsko področje od Podčetrca do vasi Sedlarjevo. Avtomobilska cesta, ki drži skozi to dolino, je že zjutraj bila pod vodo, kar znatno ovira redni promet skozi te kraje. Zaradi poplave je običaj na poti avtobus, ki vozi v Bistrico ob Sotli. Poplava večje materialne škode še ni povzročila, vendar obstaja nevarnost, da bodo Sotla in številni hudourniki ob prvem večjem deževju napravili v teh krajih veliko škodo, kot se je zgodilo lani.

Zaradi prebitnih padavin se je razlila tudi Paoka. Od tovarne usnje v Šoštanju pa do Smartnega ob Paki je vsa ravnina pod vodo. V St. Janžu v okolici Velenja in Dobrne je predvčeršnjim ponoči in včeraj zjutraj močan vihar z nalivom. Vihar je bil tako silovit, da je podiral dreves ter razkril kmetom več kozocev. Precej škode so utrpeli v St. Janžu, kjer je vihar porušil polovico strehe na Zadrudnem domu.

Maribor, 7. maja. Mura se je izlila iz svojega korita in poplavlja bližnjo okolico na obeh straneh svojega toka od Radgone do Lendave. V nekaterih vaseh ogroža že tudi hiše. Tudi Lendava je poplavljena polja okrog Murske Sobotne in Nedelje. Pri Murski Soboti je deževje voda razlila ceste. Voda je zalila tudi doline v Slovenskih goricah. Na nekaterih krajih ob cesti Maribor-Gradišče je nastala več kot en kilometer široka reka. Se zmeraj dežuje.

Amortizacija v letoviških gostinskih podjetjih

Zavod za gospodarsko planiranje FLRJ je predlagal Zveznemu izvršnemu svetu, naj bi se amortizacija na osnovna sredstva v gostinskih podjetjih obračunavala in plačevala samo za tisto letno dobo, v kateri podjetja poslujejo in ne za vse leto kakor v drugih podjetjih. Če bo ta predlog sprejet, se bo v letoviških gostinskih podjetjih po mnenju strokovnjakov dnevna oskrba pocenila za približno 50 dinarjev.

Zahtevo, naj bi se spremenili predpisi o obračunavanju amortizacije v letoviških gostinskih podjetjih, so pred kratkim postavili na ustanovni skupščini Zveze gostinskih zbornic FLRJ.

MANIFESTACIJA ZA MIR IN SOŽITJE NARODOV

Deset let RK Slovenije

V Ljubljani bo posebna razstava pričala o njegovem dosedanjem delu — Odkritje spominske plošče in slavnostna seja glavnega odbora RK v Gradcu

Težko si je zamisliti organizacijo, ki bi se tako po svojem duhovnem bogastvu kakor po materialnih sredstvih v mednarodnem merilu tako razrastla, kakor se je v zadnjih 10 letih Rdeči križ. Iz skromnega začelka, ko je švicarski humanist Henry Dunant organiziral pomoč in oskrbo v bitki pri Solferinu ranjenim vojakom obeh taborov, se je razvila organizacija, ki šteje v svojih vrstah mnogo desetlin milijonov plemenitih ljudi po vseh državah zemeljske oble. Njeno delovno območje je že davno prestopilo njen prvotni namen: pomagati v vojni ranjenim in obolelim vojakom. Njeno delo je dandanes v mirnem času prav tako važno in obsežno kakor v vojni.

Poseben pomen je dobilo delovanje Rdečega križa pri nas v Sloveniji, saj smo to organizacijo ustanovili sredi najtežje borbe za našo osvoboditev. Dočim so naše ljudske množice pred vojno komaj vedele za organizacijo in je bilo tudi njeno delovanje komaj opazno, se je v narodno osvobodilni borbi porodila sedanja, ki vsebuje v svojem jedru vse elemente prave ljudske samopomoči. Če šteje organizacija v Sloveniji skoro 350.000 članov in podmladkarjev, je s to številko zadosti povedano, da jo smatrajo ljudske množice za sredstvo svojega napredka. Večjega priznanja si pa taka organizacija tudi želeži ne more.

Spričo tako uspešnega uveljavljanja te naše velike organizacije raste tudi pomen njenega vsakoletnega praznika ne samo za njeno članstvo, temveč za vso našo javnost. Ta dan je bil na mednarodni konferenci organizacij Rdečega križa leta 1952 v Kanadi določen za dan manifestacij za mir in človečansko sožitje narodov in držav po vsem svetu. V sedanji dobi atomske energije je taka manifestacija toliko nujnejša, ker se je človeštvo znašlo na razpotju: ali mu bo prinesla ta novo odkrita energija večji napredek in blagostanje ali pa še večje razdejanje in bedo.

Naša organizacija Rdečega križa praznuje svoj mednarodni mirovni praznik še v prav posebnih okoliščinah, v pripravah na svojo 10. obletnico (18. 6. 1944), ko je bila sredi največjega vojnega hrupa obnovljena. Proslava je zamišljena bolj kot pregled uspehov desetletnega dela, kakor pa kot svečanost na prireditve. V ta namen bodo organizirane pri posameznih okrajnih, občinskih in vaških odborih Rdečega križa priložnostne prireditve, ki naj pokažejo dosedanje rezultate njihovega dela. Glavni odbor Rdečega križa pa bo organiziral v Ljubljani veliko razstavo, ki bo pričala o celotnem delu organizacije v zadnjih desetih letih. 20. junija t. l. se bo vršila v Gradcu v Beli Krajini prav v dvorani, v kateri je bil pred desetimi leti ustanovni zbor, slavnostna seja Glavnega odbora organizacije. Po seji pa bo na zgradbi odkrita tudi spominska plošča. Na to prireditve bodo povabljeni delegati, ki so se udeležili ustanovnega zbora.

DEVIZNI TEČAJI DNE 7. MAJA

Valuta	Ljubljana	Zagreb	Sred. drž.	agio v %
1 ameriški dolar	833,37	833,37	830,68	176,89
1 angleški funt	2.355,45	2.355,45	2.358,62	190,79
100 nemških mark	17.150,—	17.150,—	17.177,32	190,48
100 belg. frankov	2.250,—	2.248,35	2.248,81	274,80
100 franc frankov	257,—	263,26	263,26	207,14
100 švic. frankov	17.045,58	17.000,—	17.009,28	147,93
100 ital. lir	—	122,10	121,30	152,71
100 holand. forintov	—	20.000,—	20.059,71	154,09
100 šved. kron	15.950,—	—	15.950,—	175,04
1 egipt. funt	—	—	—	—
1 obr. dolar Avstrija	800,—	800,56	800,57	166,86
1 obr. dolar Danska	—	—	870,—	123,33
1 obr. dolar Finska	506,—	500,—	507,51	95,84
1 obr. dolar Grčija	—	712,24	711,17	137,06
1 obr. dolar Turčija	—	597,77	597,01	99,30
1 obr. dolar Brazilija	623,50	—	626,83	108,94

Opombe: Prometa 55 milijonov, največ v DM. Firs. US dolarjih in obrt. dolar Finska. Značilna je previdnost in zadržanost kupcev, zaradi tega so tečajji v glavnem na ravni srednjitečajev. Nepridno ostalo DM 21.132.— po 17.500, obr. dolarjev Grčija 4.000.— po 712.— in obr. dolarjev Turčija 3.114.— po 597.— (povpraševanje po 594.—).

Komedija o »profesionalni devici«

Premiera komedije F. H. Herberta »Vsakih sto let« v ljubljanskem Mestnem gledališču

Svedea jo je strahovito razbesnelo, ko je slišala, da govore o njej, da je »profesionalna devica«. Tako je bila bozna, da jo ob dveh ponudi pridruži k njemu in zahtevala, naj ji jo razloži. Devica — temu se ni upirala, to je bilo buje čisto res — ampak »profesionalna«. To se ji je zdelo žaljivo in nerazumljivo.

Razlaga tega čudnega prilastka pa je v tem, da tisti, ki nekaj razglasa, žel pač prodati... Junakinja naše komedije »Vsakih sto let«, Patty O'Neill, je deklica, kakršnega srečamo samo »vsakih sto let«. Nima še urojenega življenja, niti določenege cilja — samo igralka bi bila rada in bogata svedea tudi, a kar se moških tiče, ona »nabira izkušnje«. Sicer pa nikakor ne želi zapraviti svoje krepote. Nikoli ne skriva svojih misli in čustev, vedno igra z odprtimi kartami in mlademu arhitektu Donaldu že v prvih minutah pove, da ji je všeč. Takoj pristane na to, da gre k njemu na dom — a predvsem si zagotovi njegovo objubo, da je ne bo zapeljeval... pa če bi samo poljubila, poljubila jo pa lahko, to ni nič posebnega, ona se silno rada poljubila...

joga newyorškega nebotičnika, tam, kjer se je tudi začela. Sploh pa se vse skupaj dogaja v poetičnem osračju nebotičnikov — lepa prilika za scenografa Milana Butina, kjer ima Donald bogato stanovanje, kjer žive takšni in drugačni ljudje in kjer se tudi pletejo takšne proste ljubezenske zgodbe, kakršne so lahko pletejo tudi v Ljubljani, ki nima take arhitekture — ali pa kjerkoli na svetu.

Tako se odvija v lahkotni konverzaciji, polni duhovitih sentenc, kjer sicer ni mnogo prilike za izredne igralske režiserske domisleke, a kjer se s tembolj uveljavlja kar so da naravna, življenjska igra. Režiser Broni Battelino je imel srečo z glavno igralko Julko Staričeva, za

jo prav zato lahko v hipu spoznaš in si z njo tudi upaš v življenje. Milan Kalan spada — po moški strani — tudi med tiste igralce Mestnega gledališča, kakor Julka Staričeva po ženski — najbolj se mu namreč posreduje mlade, naivne vloge. In če je morda njegov Donald bil nekoliko premlad (pravi, da ima že 28 let), preveč mladosten, preveč »platonično« zaljubljen in ne le zrelo obziren (saj ima vendar že nekaj ljubavne preteklosti), mu je poleg tega treba nedvomno priznati neposrednost in življenjskost igralskega izraza.

David Slater je mnogo zanimivija figura. Človek, ki ima rad svojo močno zaljubljeno hčer (katero je Donald pravkar zapustil), je ločen in

udarjenimi notranjimi protislovji, celo nekoliko tragična figura.

Bežno vlogo brutalnega policajca, Pattynega obeta, je prepričljivo in originalno podal Miro Veber, ki bo v prihodnjih predstavah tudi alterniral z Bezlajem, pri čemer si lahko obstamo zelo zanimive variacije.

Na koncu pa še to: Herbertova komedija, ki si je tako hitro osvojila slovenski gledališki svet, je eno tistih odskih del, ki zahteva kar se da naraven odrski jezik. Prevajalec Herbert Grün se je akual približati običajnemu pogovornemu jeziku, uporabil je pritrilidno »ja«, besede kot »paas« itd., a vendar ostal v mejah dovoljenega književnega jezika. Naravna igra vseh nastopajočih je pripomogla k temu, da predstava res gladko teče, vendar pa ima človek in tam še vedno občutek neke neopredelnosti in prisiljenosti. A korak naprej bi bil le samo dialekt. Tako daleč še nismo prišli, a enkrat bo menda treba storiti tudi to.

Boris Grabnar

Julka Staričeva kot Patty O'Neill in Milan Kalan kot Donald.

Tako se stvar začne in ker zunaj lije dež, se ponudi, da bo sama kuhala razkošno večerjo, saj je »senzacionalna kuharica« in Donald mora nakupovat.

Vsa zadeva je torej povsem nedolžna, Donald je mlad arhitekt in ima poštene namene, ona pa vseeta in naivna deklica, ki nikakor noče za praviti svoje nedolžnosti... Stvar se pa zavolva, ko nastopi David Slater, bogat človek najvnegega poklica, ki pride ravno takrat, ko je Patty sama v Donaldovem stanovanju.

In to so vse osebe, ki nastopajo v tej komediji. No, še eden pride, Patty oče Michael O'Neill — a ta pride samo za hipec in je brutalen irski policaj, ki silno pazi na svojo hčer. Pride samo za toliko, da s strahovitim udarcem pobije nedolžnega Donald na tla... A do takrat se je že marsikaj zgodilo, nastal je že hudo grd spor zaradi koketiranja Patty z Davidom, ki ga je ona samovoljno povabila na večerjo. Pogovarjata se celo o poroki in poljubljata (kar pa za njo itak ni nič posebnega). V trenutku, ko je Patty oče udaril Donald, je bila zveza med njo in Donaldom v krizi in že tako rekoč raztrta.

katero je ta vloga kakor nalašč. Lahkotnost, igrivost, naivnost, sproščen smeh ter njena lepo naravna igra, je tisto, kar daje predstavi svežino in privlačnost. Sicer pa je Patty značaj avtor urezal izredno tenkočutno, s siljajnim smislom za tehnično konverzacijske komedije, kar ji je tudi dalo veljavo, da se je pred Ljubljano uveljavila tudi že v Trstu in Mariboru.

Manj prilike je imel Milan Kalan, ki je igral Donald, kajti v njegovem značaju pravzaprav ni nič izrednega, nič takšnega, kar bi ga dvigalo nad povprečno vsakdanjost. Toda morda je prav v tem smisel te komedije, da je Donald pravzaprav igrača v rokah te živahne in nedolžne deklice, ki v sebi niesar ne skriva, ne prikriva nobene misli in želje, ki bruhajo iz nje vsa čustva (nič strasti) z olemotarno in naivno prisrčnostjo, za ki

bogat. Človek, ki včasih tako za kratke čase pokliče k sebi čez noč kako svetlo brez pomislekov... Njegova snubitev Patty pa se mi zdi vendarle kolikor toliko resna zadeva in ni samo mimogrede in za šalo. Ta sicer brezobzirni in cinični človek vendar mnogo razmišlja in ima bogato duševno življenje. Danilo Bežaj ga je oblikoval z nepriljeno ležernostjo in gladkim svetovljanskim nastopom, kakor si pač mi predstavljamo bogate prvobitne nebotičnike v New Yorku. A nemara je to samo ena od možnih zamisli tega značaja. Morda bi bilo bolje, če bi bil to človek bolj grobe zunanosti bolj neolikanege vedenja, ki pa se ob srečanju s Patty v njem vendar zgane nekaj nežnega, rahločutnega in globljega, nekaj, kar označi s besedami, da je to res »slat otrok«. Lahko bi bil torej človek s bolj po-

vo, ki jo je izvajal orkester ljubljanske opere pod vodstvom Samue Hubada. Glavni del sporeda je bil posvečen recitacijam Jurčičevih tekstov, ki so jih brali člani Drame Helena Erjavčeva Ivan Cesar, Stane Sever in Ivan Jerman, v glasbenem delu pa so člani Korošec, France Langus izvedli tri odlomke iz Poličeve opere »Deseti brat«, ki jo je skadatel napisal po Jurčičevih motivih.

Sesti zvezek Zbranih del Josipa Jurčiča.

Tiho, skoraj neopazno — vsaj za večini del Slovenije — bo minil teden, posvečen spominu 110. obletnice rojstva Josipa Jurčiča. Jutri bodo na Muljavi zaključne prireditve.

V Ljubljani je bila za počastitev te obletnice marca meseca odprta v Narodni in univerzitetni knjižnici posebna razstava, ki je lepo prikazala Jurčičovo pisateljstvo in življenjsko pot ter njegovo častnikarsko in politično delo.

V četrtki zvečer je bila v Veliki filharmonični dvorani v Ljubljani svečana akademija.

Pred kratkim, v dneh priprav za proslavo obletnice pisateljevega rojstva se je na našem knjižnem trgu pojavil tudi nov, šesti zvezek Jurčičevega zbranega dela, ki ga ureja dr. Mirko Rupel.

Sesti zvezek prinaša štiri tekste, tri romane, Med dvema stoloma, Lepo Vido in Cvet in sad, ter zgodovinsko povest Bojmi se te.

Navedena dela je Jurčič pisal sredi največjega častnikarskega in političnega dela. Posebno zanimiv, stilstno in vsebinsko, a še bolj zaradi posebnih okoliščin, v katerih je nastajal, je v tem zvezku objavljen roman

Miro Veber kot David Slater in Julka Staričeva kot Patty O'Neill

Cvet in sad, Jurčič ga je začel pisati takoj za Desetim bratom. Vendar nepričakovano ostra kritika Desetega brata, ki jo je Lovetnik izrekel sicer le v privatnem pismu Jurčiču, ter nevera letnega Levstika v uspeh, all bolje v kvaliteto Cveta in sadu, ter idejno in literarno nazorska oddaljenost od Stritarja, ki si ga je Jurčič izbral za glavnega junaka svojega novega romana, in slednja gmoatne stiske so pisatelju zagrenile veselje nad delom, ki ga je — čeprav je prva polovica izšla že v Janežičevem Cvetju — dokončal in izdal šele čez deset let.

Drugi koncert pevskega zbora Tehnične srednje šole in Gradbenega tehnikuma v Ljubljani

Kakor vsako leto, to imel tudi letos mešan zbor na tej šoli svoj samostojni koncert. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto nastopov. Na dveh koncertih, ki bo v dvorani TSS, bo pel narodne in umetne pesmi naslednjih skladateljev: Adamiča, Kalana, Korošca, Kramolca, Kuharja, Lavčina, Miholiča, Mirka, Preglja, Simončiča, Slavčiča, Sivicca in Vodopivca. Zanimivo je, da je nastal eden naših najboljših srednješkolskih zborov ravno na zavodu, kjer se glasba sploh ne poučuje. Zbor, ki šteje približno petdeset pevcev in pevke, je bil ustanovljen pred sedmimi leti in ima za seboj že nad sto

SPORT IN TELESNA VZGOJA

PRED TEKMO JUGOSLAVIJA : BELGIJA V ZAGREBU

Belgijci hud nasprotnik

Utrli bo v Beogradu mednarodna nogometna tekma med reprezentancama Jugoslavije in Belgije...

Na akcija se je končala s strojem iz daljave 20 m. Če dunajski vratar ne bi bil v izvrstni formi, bi prejel vse...

bila lani v Bruslju, nam je prinesla prvo zmago. Takrat pa je bila naša reprezentanca pomlajena.

BOLJSA POVOJNA BILANCA

Pred vojno smo se v Belgiji pomerili dvakrat. Obe tekmi sta se končali neodločeno...

Iz tega pregleda povzemamo, da so imeli Belgijci veliko boljšo bilanco po vojni kot pred njo.

Priloge se dobro razvijajo

»B« MOSTVO PREMAGALO »A« MOSTVO Z 2:0 (1:0)

Naši nogometni reprezentanti res nimajo sreče z vremenom. Ko so se svojčas v Titogradu pripravljali na zadnje kvalifikacijske tekme...

prilav. V sredo so igralci namesto na igrišču trenirali v dvorani valsejma. V četrtke popoldne pa jim je bilo vreme vendarie naklonjeno.

Štafete čakajo...

V goriskem okraju je vse pripravljeno za letošnjo Titovo štafeto. Okrajna zveza TVD Partizan Gorica je napravila podoben načrt štafet.

bodo ponesli pozdrave prebivalcev mesta Ljubljane tov. Titu za njegov rojstni dan. Golobova štafeta se je prišla 5. maja z Jesenju in Reko, nadaljevala pa se bo iz Ljubljane...

Glavni štafeti se bodo v Plavah pridružili štafeti iz Brd. Prva briska štafeta bo šla iz Medane prek Vipolže, Huma, Kojškega in Gonjača...

Radnički: Miladinov 10, Colov 2, Rešjin 6, Kapulčić 1, Marković 11 (osebni napak 16, izkoriščenih 4).

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA

'Ljubljana' si utrijuje položaj

Ljubljana : Radnički (Bgd) 61:30 (26:7)

Ljubljana, 7. maja. Prvenstvena tekma košarkarske lige: »Ljubljana« - Radnički (Bgd) 61:30 (26:7).

Partizan : Proleter 57:55 (22:29), Lokomotiva : Montazno 68:48 (32:16), Crv. zvezda : Zeleznikar 86:64 (40:33).

Urugvajska reprezentanca določena

Montevideo, 7. maja. Urugvajska nogometna zveza je določila 22 igralcev, ki bodo 14. maja odpotovali v Švicco na svetovno nogometno prvenstvo.

TEKMOVANJE ZA DAVISOV POKAL

Norveška : Finska 1:1

V prvem dnevu tekmovanja za Davisov pokal v Helsinkiju sta obe ekipi dosegli po eno točko.

Bannister pretekel eno miljo pod 4 minutami

London, 7. maja. Roger Bannister, 25-letni študent medicine, je včeraj v Oxfordu pretekel eno miljo (1600 m) v manj kakor 4 minutah, vžlic vetru...

Uspeh Radojčića v Angliji

London, 7. maja. Mednarodnega šahovskega turnirja v Ridgesu (Anglija) se je udeležilo 26 šahovskih mojstrov.

DANES VZLETI štafeta golobov

Danes ob 8. uri bo slavnostno spuščena na Trgu revolucije v Ljubljani vojska skupina golobov pismonos, ki

DVOBOJ ZA SVETOVNO SAHOVSKO PRVENSTVO

Botvnik : Smislov 11:10

Moskva, 7. maja. V XXI. partiji šahovskega dvoboja za svetovno prvenstvo sta nasprotnika sklenila remi.

XXI. PARTIJA

Beli: Smislov Črni: Botvnik

1. e4 e6, 2. d4 d5, 3. Sc3 Lb4, 4. a3 Lc3+ 5. bc de, 6. Dg4 Sf6, 7. Dg7, Tg8, 8. Dh6 c6, 9. Sg2 Tg6, 10. Dd3 Sd7, 11. Lb2 b5, 12. h3 Ld7, 13. Tg1 Dc7, 14. 0-0-0, 15. Df4 Dc6, 16. g4 Sd5, 17. Dc4 Da4, 18. Lc2 f5, 19. Dd3 c4, 20. Dg3 Sf6, 21. Sf4 Sf4, 22. L:b7+ K:b7, 23. D:f4 Sd5, 24. Df3 Tg8, 25. Tdcl De8, 26. g5 h5 27. h4 hg, 28. T:g5 T:g5, 29. hg Tg8, 30. De2 Dc6, 31. D:e6 D:e6, 32. T:e6 T:g5, 33. Te6 Kc6, 34. Kd2 a5, 35. a4 Th5, 36. Te6+ Kc7, 37. Te6 Kc6, 38. Te6+ Kc7, 39. Te7 Kc6, 40. Te6+ remi

XX. PARTIJA

Kraljeva indijska obramba

Beli: Botvnik Črni: Smislov

1. d4 Sf6, 2. e4 g6, 3. g3 Lg7, 4. Lg2 0-0, 5. Sc3 d6, 6. e3 Sbd7, 7. Sge2 e3, 8. b3 Te8, 9. La3 h5, 10. h3 a6, 11. de, 12. e6 h4, 13. 0-0-hg, 14. fg b5, 15. Le1 be, 16. fe c6, 17. Le3 Sh7, 18. Dd2 Da5, 19. Td1 Db4, 20. Tel Lf8, 21. Kh2 Sc3, 22. Sbl a5, 23. Dc2 Le6, 24. Td1 Te8, 25. Lf1 a4, 26. Ld2 Db5, 27. Le3 h8, 28. Sg3 Da5, 29. Df2 Le7, 30. Te2 Sf6, 31. Sd2 Th2, 32. Td1 Td8, 33. L:c5 D:c5, 34. Dc2 Db4, 35. Sbl T:c2, 36. T:c2 Se8, 37. Sbl Sd5, 38. Sd2 Sb7, 39. h4 Se8, 40. S:c5 Dc6, 41. Sbl Dd6, 42. Td2 Tb4, 43. Te2 f6,

Mlajšo pisarniško moč sprejmemo. Ponudbe dostaviti osebno v uravo. »LJUDSKE PRAVICE-BORBE«

DNEVNE NOVICE

RADIO

Mestna obrtna zbornica v Ljubljani sporoča vsem vabljenim delegatom in gostom, da je IV. redni letni občni zbor zbornice, napovedan za nedeljo, dne 9. maja t. l., preložen za nedoločeno čas. Predsednik zbornice: Ivan Milhečić.

Ne jok ne stek ne pomaga, ko so ti molji požrl obkolek! Zato takoj po MOTOK, ker samo MOTOK je zanesljivo sredstvo proti moljem.

KONCERTI

Planistka Hilda Horak-Casova koncertira v ponedeljek v Filharmoniji. Vstopnice so še na razpolago, študenti in dijaki imajo 50% popusta proti predložitvi legitimacije.

GLEDALIŠČA

DRAMA - LJUBLJANA. Sobota, 8. maja ob 20: Linhart: »Matiček se ženi«. Izven in za podoželje. Znižane cene. (Matička igra Stane Cesnik.)

Opera. Sobota, 8. maja: Gostovanje v Zagrebu. Sutermeister: »Romeo in Julija«.

Mestno gledališče Ljubljana. Gledališka pasaža. Sobota, 8. maja ob 20: Aristofanes: »Lisistrata«. Izven.

Sentjakobsko gledališče Ljubljana - Mestni dom. Sobota, 8. maja ob 20: W. Lichtenberg: »Veselo potovanje«. veseloigra. Izven.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

Obrtiško gledališče Komenskega ulica - Rokodelski dom. Sobota, 8. maja ob 20: Petrovič: »Vozel«, komedija.

Mestno lutkovno gledališče Ročne lutke. Resljeva cesta 28. Sobota, 8. maja ob 9: Gostovanje v Gotah.

RADIO

Dnevni spored za soboto, 8. maja. Poročila: 5.35, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.30-7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) - vmes od 5.45-5.55 Jutranj. telovadba - 6.30 do 6.35 Radijski koledar in pregled tiska - 7.20 Za gospodinje - 12.00 J. Strauss: Pripovedke iz Dunajskega godza in Svatovska polka - 12.15 C. Cibonam - dober dan! - 12.30 Opolidanski koncert - 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.45 Za pionirje - 14.05 Mazurke in valčki - 14.20 Hrvatska narodna glasba (Prenos iz Zagreba) - 14.40 Kaj bo danes in sponore - 14.45 Hammond - orgle v ritmu - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.30 Operetna glasba - 16.00 Kulturni pregled - 16.10 Uganite kaj igramo - 17.10 Poje Ljubljanski komorni zbor pod vodstvom Milka Gorica.

RADIO KOPER

Dnevni spored za soboto, 8. maja. 13.45 Lahka in zabavna glasba, vmes objave - 14.15 Sport doma in po svetu - 14.40 Sopek pomladnih, spored narodnih pesmi - 17.00 Emisija za JNA - 18.15 Zabavni orkestri igrajo za židano voljo - 21.30 Izbrani cvetje z domačih gred - 22.00 Z mikrofonom po Primorskem: Nova Gorica.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »SLOGA«

Ameriški barvni film. Proti vsem zastavam.

V glavni vlogi: Errol Flynn in Maureen O'Hara.

Tednik. Predst. ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 bo matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »UNION«

Italij. film: »Pot upanja«. Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20.

Predprodaja vstopnic od 10-11 in od 15 dalje.

KINO »SOCA«: Amer. barvni film: »Obzorja na zahodu«. Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20.

Predprodaja vstopnic od 10-11 in od 15 dalje.

KINO »TRIGLAV«: Amer. barv. film: »Obzorja na zahodu«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20.

Predprodaja vstopnic od 17 dalje.

LEJNI KINO »TABOR« (bivši kino Milica) v Slonškovici ulici: Amer. barvni film: »Obzorja na zahodu«.

KINO »KOMUNAR«

Ameriški barvni film. »Scaramouche«.

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. - Predprodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna. Dne 8. maja 1954: lekarna »Studentca, Gorkega ulica 18.

RADIO

5.30-7.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 7.30-7.50 Pohorski fantje pojo in igrajo - 7.50-8.00 Obvestila in objave - 8.00-8.15 Za vsakogar nekaj - 8.15-8.20 Za naše gospodinje - 8.20-8.30 Zabavna glasba - 8.30-8.40 Poročila - 8.40-9.00 Igramo za dobro voljo - 12.00-13.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 13.30-17.00 Spored po vaših željah - 17.00-22.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 22.30-23.00 Plesna glasba - 23.00 Zaključek oddaje.

KINO

PARTIZAN: Mehliški film: »Maclovia« UDARNIK: Franc. film: »Lepotice noči«.

POBREDJE: Mehliški film: »Maclovia«. STUDENCI: Ameriški barvni film: »Bobni in trobente«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE. Sobota, 8. maja ob 19.30: Krefci: »Velika puntarija«. Red D.

VESTI Z JESENIC

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE. Sobota, 8. maja ob 19.30: Shakespeare: »Othello«. Premiera.

Nedelja, 9. maja ob 19.30: Shakespeare: »Othello«. Prva repriza. Režija in scena: Bojan Cebulj.

DROBNI OGLASI

ELEKTRICARJA s končano srednjo tehnično šolo sprejme Tovarna cementa »Novi Popovci« - Popovci pri Parčini. Potrebna je najmanj dveletna praksa. Plača po sporazumu. Stanovanje zagotovljeno. - Ponudbe na gornji naslov 2193 TRAKTOR UNIMOG, 1t, univerzal, z vitlo in prikolico Blumhardt, kiper, originalni zračne zavore, nosilnost 3t, v dobrem stanju, prodaja Kmetijska zadruga Ribno pri Bledu 1541

REKTORAT UNIVERZE V SARAJEVU

RAZPISUJE NATEČAJ ZA UČNO OSEBJE KMETIJSKE GOZDARSKE FAKULTETE V SARAJEVU in sicer

za učno moč

(rednega ali izrednega profesorja, docenta ali predavatelja) za predmete:

kmetijski stroji in orodja

Rok za natečaj je 30 dni. Če do tega časa mesto ne bo zasedeno, ostane rok odprt vse dotlej, da bo mesto zasedeno.

Prijava za natečaj (kolkovano s 180 din) je treba vložiti pri dekanatu Kmetijsko-gozdarske fakultete v Sarajevu in ji priložiti življenjepis, podatke o dosedanjem delu in službovanju, seznam strokovnih in znanstvenih del in po možnosti tudi sama dela.

IZ REKTORATA UNIVERZE V SARAJEVU (štev. 712/54)

MICHELIN. SEDEŽ: LJUBLJANA - TITOVA CESTA 28 - Telefon 31-283. ZASTOPSTVA: BEOGRAD - ZAGREB - SARAJEVO - SKOPLJE - KOPER - NOVI SAD - SPLIT - DUBROVNIK. PRODAJA: osebnih, dostavnih, bolniških in tovornih avtomobilov, avtobusov in trolejbusov, gasilskih in komunalnih voz, brodskih motorjev in agregatov ter vseh rezervnih delov. Prodaja: vseh dimenzij tekstilnih in »METALIC« Y gum ter specialnih AIR-STOP zračnic.

AUTOCOMMERCE. GENERALNO ZASTOPSTVO TOVARN MERCEDES-BENZ. Rok za natečaj je 30 dni. Če do tega časa mesto ne bo zasedeno, ostane rok odprt vse dotlej, da bo mesto zasedeno. Prijava za natečaj (kolkovano s 180 din) je treba vložiti pri dekanatu Kmetijsko-gozdarske fakultete v Sarajevu in ji priložiti življenjepis, podatke o dosedanjem delu in službovanju, seznam strokovnih in znanstvenih del in po možnosti tudi sama dela. IZ REKTORATA UNIVERZE V SARAJEVU (štev. 712/54)

**MARIBORSKA LIVARNA IN TVORNICA KOVINSKIH IZDELKOV
MARIBOR**

RAZPISUJE

mesto tehničnega vodje

Pogoji: Strojni inženir z večletno prakso v enakih ali sorodnih podjetjih. — Ponudbe vložiti do 31. maja 1954 na upravni odbor podjetja z dokazili o strokovni izobrazbi in praksi ter z življenjepisom.

Plača po tarifnem pravilniku

**TOVARNA AVTOMOBILOV
PRIBOJ**

sprejme:

**finančnega knjigovodje
bilancista**

z višjo strokovno izobrazbo in najmanj petletno prakso ali s srednjo strokovno izobrazbo in petnajstletno prakso. — Plača po sporazumu, komfortno stanovanje zagotovljeno. — Ponudbe pošljite najpozneje do 20. maja 1954.

2271

PRODAJALCA ČASOPISOV

za večerne ure - proti stalni
mesečni plači - sprejme

UPRAVA LJUDSKE PRAVICE-BORBE
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 2

LICITACIJA

SABIRNO PRODAJNI CENTAR KJRV V ZAGREBU
SAMOBORSKA CESTA 9

RAZPISUJE LICITACIJO ZA PRODAJO

RAZNIH KOVINSKIH, USNJNIH, TEKSTILNIH,
GUMIJASTIH IN CELULOIDNIH ODPADKOV,
PLEKSI STEKLA IN DRUGIH ODPADKOV

Licitacija bo dne 12. maja 1954 ob 10. uri dopoldne
v Zagrebu, Samoborska cesta 9.

Pravico udeležbe imajo vsa državna in zadržna podjetja!
Za ostale pogoje se obrnite na upravo Centra, tel. 33-797.

780

Oglašujte v »Ljudski pravici-Borbi«

Komisija za razpis mesta direktorja Gozdnega gospodarstva v Ljubljani razpisuje v smislu 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij obrtov

**mesto direktorja
Gozdnega gospodarstva v Ljubljani**

Pogoji: 1. gozdarski inženir z najmanj 10-letno prakso in opravljenim strokovnim izpitom, ali
2. gozdarski tehnik z najmanj 15-letno prakso in opravljenim strokovnim izpitom.

Pravilno kolkovane prošnje z navedbo življenjepisa in opisom strokovne prakse je oddati pri Okrajnem ljudskem odboru Ljubljana-okolica, Ljubljana — Zupančičeva 8 — najpozneje do 17. maja 1954.

TOVARNA UMETNIH BRUSOV — MARIBOR

sprejme v takojšnjo zaposlitve

uslužbenca s komercialno prakso

za nabavni oddelek

V poštev pridejo tudi začetniki s končano srednjo šolo. — Pismene ponudbe z navedbo zadnje zaposlitve je poslati na personalni oddelek tovarne!

KOVINSKO PODJETJE
»MAČKATICA«

BELO POLJE PRI SURDULICI
SRBIJA

PROIZVAJA:

- vagončke vseh vrst, gradbene stroje — mešalce za beton, jake, cestne valjarje, stabilne in premične — čeljustne drobilce, rotacijske drobilce, vibracijska in bobnasta sita, ročne železne vozičke, konzolna in liftna gradbena dvigala.
- Transportne naprave za rudarstvo in industrijo, vse vrste rudarskih in flotacijskih naprav, jeklene konstrukcije, rešetkaste nosilce za daljnovode, jeklena ročna dvigala do 5 ton.
- Živne cevi iz jeklene pločevine, laboratorijske drobilce in mlino, kompletne želence vseh vrst, kretnice in okretnice; vse vrste odličkov iz sive — modificirane in jeklene litine do dveh ton teže; vse vrste stavbenega mizarstva.

CENE UGODNE!

DOBAVNI ROKI PO SPORAZUMU!

Podjetje potrebuje:

- 2 strojna inženirja z dveletno prakso
- 6 ključavničarjev s šestletno prakso
- 4 kovinostrugarje s petletno prakso

Plača po tarifnem pravilniku. — Stanovanje zagotovljeno.
— Interesenti naj se javijo na gornji naslov.

2251

PREDILNICA IN TKALNICA
Maribor

RAZPISUJE

MESTO TEHNIČNEGA VODJE

Pogoji: Strojni ali tekstilni inženir z 10-letno prakso v tekstilni stroki ali tekstilnim tehnikomom s 15-letno prakso.

Ponudbe poslati do 31. maja 1954 na Upravni odbor podjetja z dokazili o strokovni izobrazbi in praksi ter z življenjepisom.

Plača po tarifnem pravilniku!

Obvezujemo vse družbene organizacije, šole in skupine,
da bomo

od 10. maja 1954 sprejemali obiske
ob ponedeljkih in petkih
od 14. do 18. ure!

To velja za obiskovalce, ki pridejo na ogled tovarne,
bodisi zaradi strokovne izpopolnitve, bodisi iz katerih koli
drugih namenov, razen poslovnih zvez.

OBISKE JE TREBA JAVITI VSAJ 8 DNI PREJ!

TOVARNA ELEKTRIČNIH STROJEV

»RADE KONČAR«
ZAGREB

FALEROVO ŠETALIŠTE 22

789

Velotrgovina z železnino in tehničnim materialom
»ŽELEZNINA« - Maribor

Partizanska cesta 34

sporoča vsem dobaviteljem in odjemalcem, da se je preimenovala v

»JEKLOTEHNA«
**TRGOVINA S TEHNIČNO ŽELEZNINO IN KOVINSKIM BLAGOM
NA DROBNO IN DEBELO**
MARIBOR, Partizanska cesta 34

Telefon 22-80 in 26-91

Za nadaljnjo zaupanje in naklonjenost se vsem priporoča

»JEKLOTEHNA« - Maribor

**O ŽIVLJENJU IN OBIČAJIH
INDIJANCEV**

PO KATEREM JE SNEMAN FILM
Z JAMESOM STEWARDOM IN DEBRO PAGET

Dobite ga v vseh knjigarnah za 380 din, ali pri založniku

»KOSMOS«

ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE ZVEZE GLUHIH
JUGOSLAVIJE — BEOGRAD — POŠTNI PREDAL 911

Naročila iz Hrvatske in Slovenije pošiljajte Zagrebškemu
knjigarniškem podjetju — Zagreb — Ilca 30

2284

PODJETJE

»JUGOVISKOZA« - LOZNICA

RAZPISUJE

natečaj

za sprejem in usposabljanje

VEČJEGA ŠTEVILA STROKOVNEGA OSEBJA
ZA TOVARNO VISKOZE (UMETNEGA VLAKNA NA BAZI
CELULOZE) V LOZNICI,

in sicer:

INŽENIRJA-TEHNOLOGA

ZA OBRATNO SLUŽBO

INŽENIRJA-TEHNOLOGA

ZA KEMIČNI IN FIZIKALNI LABORATORIJ

INŽENIRJA STROJNE STROKE
INŽENIRJA ELEKTRO STROKE
DIPLOMIIRANIH SREDNJIH TEHNIKOV

KEMIČNO-TEHNOLOŠKE STROKE, TEKSTILNE
STROKE (svila in bombaž), STROJNE STROKE in
ELEKTROTEHNIČNE STROKE

MOJSTROV

VISOKOKVALIFICIRANIH IN KVALIFICIRANIH
DELAVCEV STROJNOKLJUČAVNIČARSKO,
ELEKTROMECHANICNE IN TEKSTILNE STROKE
TER PRECIZNIH MEHANIČKOV

SAMOSTOJNEGA KORESPONDENTA

ZA NEMSKI IN ANGLEŠKI JEZIK

Pismene ponudbe je treba poslati do 20. maja 1954
na naslov:

PREDUZEČE »JUGOVISKOZA« — BEOGRAD
Ulica Franchet d'Epereya 1. Telefon 50-125.

Sprejeti kandidati bodo morali začeti delovno razmerje
pri »Jugoviskozi« 1. julija 1954, lahko pa ga začnejo že
1. junija 1954.

Sprejeti kandidati pojdejo po kvalifikacijah na več-
mesečno praktično delo v podjetju domače kemične indu-
strije. Nekaj kandidatov se bo po domači praksi specializiralo
v tovarnah viskoze v tujini. Znanje tujih jezikov in
dosedanja praksa v tem poslu imajo prednost.

Sprejeti kandidati bodo podpisali delovno pogodbo
s tovarno viskoze »Jugoviskoza« — Loznica — za dobo pet
let od dneva začetka obratovanja tovarne.

Stanovanja bodo na razpolago, ko bo začela tovarno
obratovati.

Plače sprejetih kandidatov se bodo gibale od 8000 do
24.000 din se bodo ravnale po šolski kvalifikaciji, praksi,
delovnem mestu, ki ga je kandidat doslej opravljal, in dru-
gih tehničnih in strokovnih značilnostih.

2285

Z A D N J E V E S T I

PRED RAZPRAVO O INDOKINI NA AZIJSKI KONFERENCI

Ženeva po padcu Dien Bien Fuja

Francoska vojska — Predstavniki odporniškega gibanja v Laosu in Kambodži hočejo sodelovati na ženevski konferenci — Kitajska zanika vesti, da bi predlagala razdelitev Indokine vzdolž 20. vzporednika

Ženeva, 7. maja. Padec Dien Bien Fuja je nocoj vplival na vse razgovore v Ženevi. Francoski predstavnik je obtožil SZ in Kitajsko, da sta zavlačevali s pristankom na poziv za evakuacijo ranjencev...

Vodje delegacij treh zahodnih velešil Bidault, Eden in Bedell Smith so se nocoj sestali v prostorih francoske delegacije in razpravljali o začetku indokitajskega dela ženevske konference.

Kitajski predstavnik Huang Hua je na nocojšnji tiskovni konferenci sporočil, da sta vladi gibanja odpora v Laosu in Kambodži vsaka zase zahtevali, naj bi njune delegacije sodelovale na ženevski konferenci.

Odmev po svetu

Pariz. Večerje izdaje časnikov so objavile kot največjo senzacijo padec Dien Bien Fuja. Se zjutraj so časniki javljali, da je padlo le manj pomembno oporišče...

Francoska vlada se je nekajkrat sestala, Laniel pa je pozval vse njene člane, naj prihodnja dva dni ne zapuščajo Pariza.

V Franciji bodo jutri zaprta vsa državna gledališča, za zdaj pa se niso najavili nikakih sprememb pri uradnih svečanostih ob proslavi Dneva zmage.

London. Predsednik britanske vlade Churchill je v uradni izjavi ob padcu Dien Bien Fuja naglasil, da je »konec junaškega odpora francoske garnizije izzval simpatije britanskega naroda«.

Uradni krogi pripominjajo, da tega dogodka ni mogoče spremljati izolirano, ampak skupaj s splošnim razvojem indokitajske vojne. Poudarjajo, da bodo trdnjave, za katero se je nasprotna stran borila iz političnih razlogov...

bi njune delegacije sodelovale na ženevski konferenci. Kitajski predstavnik je poudaril, da je ta zahteva upravičena in sodi, da bodo o njej razpravljali na prvi seji indokitajske konference.

Huang Hua je nadalje menil, da vprašanje predsedovanja na konferenci o Indokini ni težavno in se je zavzel za takozvani krožni sistem, kakršnega uporabljajo pri razpravah o Koreji.

Washington. V ameriškem kongresu so mnenja, da zavzete Dien Bien Fuja ne pomeni vojaške katastrofe, da pa so nasprotniki dosegli določeno »psihološko prednost« pri razpravi o Indokini na ženevski konferenci.

Republikanski senator Bridges poziva vse zavezniške države na skupno akcijo, ker bo sicer primorana Amerika »sama ukreniti vse potrebno«.

ZAHODNI ODGOVOR SZ O ATLANTSKEM PAKTU

»Popolnoma nerealen predlog«

London, 7. maja (Tanjug). — V istovetnih notah, ki so jih danes v Moskvi predali sovjetski vladi zastopniki Velike Britanije, ZDA in Francije, je zavrnjen sovjetski predlog o članstvu SZ v atlantskem paktu.

Nota vsebuje tudi pet točk, po katerih bi se mogla SZ pridružiti Veliki Britaniji. Franciji in ZDA pri preprečevanju žarišč mednarodne neprotivnosti: 1. ureditev avstrijskega vprašanja; 2. najti in treba trajno in sprejemljivo ureditev nemškega problema; 3.

kitajski predstavnik menil, naj bi se menjavala delegata SZ in Velike Britanije.

Končno je kitajski predstavnik zanikal vesti, da bo njegova delegacija predlagala razdelitev Vietnamskega vzdolž 20. vzporednika, tako da bi severni del pripadal Ho Si Minhu, južni pa Bao Daju.

ZDA IN VELIKA BRITANIJA IZDELALE

kompromisni načrt o Indokini?

New York, 7. maja (Tanjug). Po obvestilih iz Washingtona je moč sklepati, da so se ZDA in Velika Britanija sporazumeli o kompromisnem načrtu za »zagotovitev premirja« v Indokini.

Načrt določa, naj bi se Ho Si Minhove čete umaknile iz Laos in Kambodže, v tretji indokitajski državi, Vietnamu, pa bi obdržale določeni del ozemlja. Toda v Washingtonu zelo dvomijo, da bi Ho Si Minh pristal na tako rešitev, saj so njegove enote raztresene po vsem ozemlju Indokine in nadzorujejo velika področja.

Ameriški zunanji minister Dulles se je že razgovarjal o novem načrtu s člani Senata in

Dullesova izjava o Indokini

Washington, 7. maja (R). — Dulles je ponoči govoril o položaju v Indokini in pozival na enotno akcijo za obrambo jugovzhodne Azije, če se bo ofenziva nadaljevala. Apeliral je na enotnost zahodnih velešil. V zvezi s padcem Dien Bien Fuja je dejal, da mora ta »tragični dogodek okrepiti našo odločnost«.

London. — Britanski generalni guverner v Sudanu in njegov pomočnik sta se razgovarjala s podtajnikom v zunanjem ministertvu Selwynom Lloydom o položaju v Sudanu.

AMMAN. — Dva jordanska predstavnika sta odpoštovala v Kairo na konferenco načelnikov generalštaba arabske lige. Razgovarjali se bodo predvsem o položaju na jordansko-izraelski meji.

KARACI. — Predsednik pakistanske vlade Mohamed Ali je predložil parlamentu osnutke zakona, po katerem naj bi jezika urdu in bengali postala uradna jezika Pakistana. Doslej je 20 let bila angleščina uradni jezik v Pakistanu.

LONDON. — Britanski minister za preskrbo je izjavil, da bosta Velika Britanija in Kanada še tesneje sodelovali v obrambnih zadevah, zlasti pa v letalstvu in raketnih orožjih.

NEW YORK. — Izraelski predstavnik v OZN je zahteval od Jordana, naj po načelih Ustanovne listine OZN mirno rešuje obmejne incidente med obema državama.

Kitajska zahteva sprejem v OZN

Ženeva, 7. maja (Reuter). — Kitajski predstavnik v Ženevi je prebral novinarjem izjavo, s katero zahteva Kitajska sprejem v OZN. Predstavnik je poudaril, da je Kitajska »ena izmed pobudnic OZN«, poleg tega stalni član Varnostnega sveta in da je kitajski predstavnik podpisal Ustanovno listino OZN.

Pred vhomom so se gnetli ljudje. Bila je velika premiera, gledališče so obsevali žarometi. Avto za ovotom se je ustavljal pred njim, dame v večernih oblekah so izstopale, lesketajoč se v nakitu.

»Pojdi no, Robby!« je zaklicala Pat ter me vsa žareča in vznemirjena pogledala. »Mar si kaj pozabil?« Jezno sem se ozrl po ljudeh okrog sebe.

Zahvala iz Grčije

Beograd, 7. maja (Tanjug). — Grški kralj Pavel se je predsedniku republike Josipu Brozu-Titu brzojavno zahvalil za izraze sožalja ob potresih v Grčiji.

Obsodba v Vidnu

Trst, 7. maja (Tanjug). Italijansko sodišče v Vidnu je danes obsodilo na 8 mesecev zapora mladega beneškega Slovence in aktivista Socialistične fronte Slovencev v Italiji, Izidorja Predana. Obtožili so ga, da se je pečal z vohunstvom.

Nočne brzojavke

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je sklical izredno sejo obrambnega odbora ZDA.

BUENOS AIRES. — Državni udar v Paragvaju so končali z ustanovitvijo osemčlanske vlade, v kateri je bivši predsednik vlade prevzel obrambno ministertvo.

RIM. — Podtajnik predsedstva vlade Scalfaro je odpoštoval v Trst, kjer bo z vodstvi italijanskih strank razpravljali o upravnih in gospodarskih problemih cone A.

NEW YORK. — Demokratska stranka je objavila splošni napad na zunanjo politiko Eisenhowerjeve vlade. Truman je izjavil, da bodo ZDA izgubile simpatije po svetu, s če bodo želele svoje zaveznike in prijatelje, ki so nam pomagali v drugi svetovni vojni.

TOKIO. — Japonski Spodnji dom je sprejel dva osnutka zakona, ki bosta omogočila v osmih letih ponovno oborožitev Japonske.

LONDON. — Britanski generalni guverner v Sudanu in njegov pomočnik sta se razgovarjala s podtajnikom v zunanjem ministertvu Selwynom Lloydom o položaju v Sudanu.

AMMAN. — Dva jordanska predstavnika sta odpoštovala v Kairo na konferenco načelnikov generalštaba arabske lige. Razgovarjali se bodo predvsem o položaju na jordansko-izraelski meji.

KARACI. — Predsednik pakistanske vlade Mohamed Ali je predložil parlamentu osnutke zakona, po katerem naj bi jezika urdu in bengali postala uradna jezika Pakistana.

LONDON. — Britanski minister za preskrbo je izjavil, da bosta Velika Britanija in Kanada še tesneje sodelovali v obrambnih zadevah, zlasti pa v letalstvu in raketnih orožjih.

NEW YORK. — Izraelski predstavnik v OZN je zahteval od Jordana, naj po načelih Ustanovne listine OZN mirno rešuje obmejne incidente med obema državama.

KOSARKA. Crvena zvezda (Bgd) — Železnica (Karlovoč) 88:84 (49:34). Mladost (Zgb) — Borac (Čačak) 55:48 (26:17).

Novaljčani pozdravljajo Slovence

S Putnikovega prvomajskega krožnega potovanja po Severnem Jadranu

Več ko 300 ljudi se je udeležilo Putnikovega prvomajskega krožnega potovanja po severnem Jadranu s posebnim parnikom »Kosta Rasina«, ki je moderno urejen in je prvokrat vozil na tej poti.

Po šesturni vožnji se je naš parnik približal Novalji. Ze od daleč smo zagledali množico ljudi, ki so nam mahali v poz. av. Zbrana je bila skoraj vsa Novalja. Na obrežju

so nam na čast doneli strelci, parnik pa se je medtem približal pristanišču. Nekaj domačin nas je v imenu vseh pozdravil in nam želel mnogo razvedrila. Vsi, od najmlajših pa do najstarejših so bili veseli našega obiska.

V vasi še ni hotelov, zato smo dobili stanovanja po hišah. Skoraj je ni bilo družine, ki ne bi imela enega ali dveh gostov. Sobe so bile skromne, toda zelo čiste in okusno urejene.

Novalja, ki šteje približno 8.000 prebivalcev, je vas kamenja in kamnitih ograj. Zemlje tu ni dosti. Ljudje so iz roda v rod odstranjevali kamenje, krčili zemljo in je dobili vsaj toliko, da lahko rade nekaj živine in goje vinograde. Njihov glavni posel pa je še vedno ribolov.

Vas in okolica sta zelo zanimivi. Ob poteh je zid, za njim je skromno zelenje, ki ga mulijo ovce in druge domače živali. Videli sem svinjak iz

kamenja. Bil je brez strehe, v njem pa se je zadovoljno sončil pusek. V teh kamnitih hišah je vse tiho in mirno. Vendar je v njih mnogo življenja, o čemer nam pričajo težave ljudi. Življenje Novaljčanov je trdo, izpostavljeni so vsem naravnim silam neba in morja.

Na razstavi so Novaljčani simbolično pokazali svoje življenje in delo. Ob zvokih dudu, na katero je igral starejši sin, je družina opravljala svoje delo: oče je delal opanke, mati je česala volno, hčerka pa je šivala brata. Prikazali so nadaljnji potek preje in tkanja in tudi raznovrstne izdelke, preproge, obleke, perlo in lepe, z roko delane prtiče. Razstavili so pa tudi več vrst novaljskega vina, moderno furnirano pohištvo, kotle za kuhanje žganja, skratka vse, s čimer se bavijo.

Zvečer je bila družabna prireditev s folklornim nastopom. Videli smo tako imenovani »naški ples«. Plesal so ga celo dedje ter prijatelji ljudi. Nato se je nekdo izmed izletnikov v imenu vseh zahvalil domačinom za prijetne ure, ki smo jih med njimi preživeli.

Naslednji dan se je v pristanišču zbralo mnogo ljudi, da so se poslovili od nas.

Edini prostor, kjer so se zbirali člani množičnih organizacij, so zasedli

Te dni je člane množičnih organizacij v Slovenski vasi pri Kočevju razburil dogodek, ko jim je Uprava državnih posestev Stara orkevo brez obvestila oziroma odobritve zasegla prostor, kjer so imeli sestanke, za stanovanje. Člani množičnih organizacij so imeli ta prostor že od leta 1945. Za njegovo ureditev so preostali investirali. Prav to bilo, da bi predstojnik vrnil članom množičnih organizacij v Slovenski vasi.

VIII. abonmajski simfonični koncert v Ljubljani

(gost dirigent Milan Horvat iz Zagreba, solist Miha Gunzek)

Ljubljana, 7. maja (Po premieri) — V Jugoslaviji pri mostru Zaumu izšolani, kljub mladosti že v inozemstvu, kjer je angažiran, cenjeni zagrebški dirigent Milan Horvat se je predstavil kot poustvarjalec z virtuoznim obvladanjem dirigentske ročnosti, a kar je več, tudi z izvirnostjo interpretacijskih zasnov in presenetljivo močno ter enotno izraženo osebnim, enkratnim izvajalskim slogom. On ne zavaja v romantično razčustvenost in tudi ni eden tistih »demoničnih« dirigentov. Objektivnost pred umetnino je načelo, s katerega očitno izhaja; čut za stvarnost, zdrav realizem, kakor pač v glasbeni reprodukciji lahko prihaja do izraza, je v njegovih izvedbah vedno pričujoča prvina. A to zna vseskozi združevati tudi z močnim žarom, z veliko napetostjo doživljanja. Zdi se, da mu je svet absolutne glasbe bližji kot svet programske, na literarne osnutke optre glasbe.

Tako je Sulekov 2. klasični koncert za godalni orkester imel pogoje za kongenitalno izvedbo, ki nas je mogla prepričati, da ga poslušamo, kakršen je in kakor

naj zveni. Umetniški profil tega hrvatskega skladatelja se je nam v Ljubljani, kjer se z njegovo glasbo še nismo često srečali, potemtakem morda prvič pokazal v pravi luči v tem dokaj zapletenem, a živem in zgornem opusu. Tako se je tudi Peta simfonija Čajkovskega odvila pred nami v zelo čustveno intenzivni in k sebi priklepajoči, a nikjer sentimentalni izvedbi, le da bi si to simfonijo mogli predstavljati tudi še kako drugače izvajano, v celoti še bolj v črno pogodeno. V sploh odličnem orkestru (Slovenske filharmonije) so bili tu zlasti izvrstni pihalci, bodisi kot skupina, bodisi v solističnih epizodah (naj omenim samo hornista V. Maltra v 2. stavku).

Srednja točka sporeda je bila sploh posvečena koncertnemu nastopu našega odličnega klarinetista, prof. Miha Gunzka, v Mozartovem koncertu za klarinet. Solist virtuozno obvlada svoj instrument; v podajanju je po nekoliko hladnem, tudi zvočno manj izrazitem začetku dosegal na najboljših mestih izraz osvajačeve lepote.

Rafael Aljec

TRIE TOVARIŠI

ROMAN 67

Izključeno. Saj je krasna. Od danes cenim krojače bolj od filozofov. Ti ljudje prinašajo lepoto v življenje. To je vredno stokrat več kakor sežnj globoke misli. Pazi, nazadnje se utegnem še zaljubiti vate!

Zasmejala se je. Previdno sem se ozrl po sobi. Köster je bil nekoliko večji od mene, in njegove hlače sem si moral zgoraj zavihat in pripeti z iglo, da so mi kolikor toliko pristojale. Hvala bogu, pristojale so mi.

S taksijem sva se odpeljala v gledališče. Spotoma sem večidel molčal, ne da bi prav vedel, zakaj. Ko sva izstopila in ko sem plačal šoferju, sem se nehote ozrl nanj. Imel je neprespane, s krvjo zalite oči, bil je neobrit in videti zelo utrujen. Brezbrižno je vzela denar. »Ali ste danes dobro zaslužili?« sem ga vprašal tiho.

Dvignil je oči. »Ze gre...« je odgovoril nejevoljno. Imel me je za radovedneža.

Za hip sem pomislil, da bi moral sestiti k njemu za volan, in se odpeljati — potem pa sem se ozrl. Pred menoj je stala Pat, vitka in gibčna v kratki srebrni jopici s širokimi rokavi čez srebrno obleko, lepa in polna pričakovanja. »Pojdiva hitro, Robby, predstava se takoj začne!«

in pestro, mračni tok življenja je kar nekam šumel v njej, nobene teže ni več bilo, nobenih meja, bili so samo sijaj in melodije in ljubezen, in človek kratko malo ni mogel razumeti, da ljudje zunaj žive v bedi, mukah in obupu, vtem k. se je tu prelivala ta gl sba.

Odrske luči so skrivnostno obsevale Patin obraz. Vsa je bila za pljena v glasbo, in ljubil sem jo, ker se ni naslanjala name in ker ni segala po moji roki, da, ker me niti pogledala ni, marveč bi dejal, da name sploh ni mislila in da je povsem pozabila name. Zoprno mi je bilo, če so ljudje stvari zamenjavali, sovražil sem to kravje privlačevanje, če sta pljavala nad človeka lepota in moč velikega dela, sovražil sem plavajoče poglede zaljubljenih parčkov, to topoglavje stiskanje drug k drugemu, to nes, »bno« živalsko »o, ki se nikoli ni mog navduševati za stvari zunaj sebe, sovražil sem vse to govoričenje o eni duši v dveh v ljubezni združenih teles! ker se mi je zdelo, da dva človeka nikakor ne moreta biti dovolj dva in da se ne moreta dovolj pogosto ločiti, da bi se spet sestala. Sva kdor je bil zmeraj znova sam, je poznal srečo »pnega življenja. Vse drugo uničuje skrivnost napostit. In kaj je močnejše vleklo v magični objem »mo« kakor vzne mirjenost čustva, presunjenost, moč elementov, vihar, noč, glasba. In ljubezen...

Luči so zagorele. Za hip sem zatisnil oči. Na kaj neki sem mislil? Pat se je obrnila. Videl sem, da ljudje prerivajo proti vratom. Bil je veliki premor.

»Ali ne bi šla hodnik?« sem vprašal. Pat je odkimavala z glavo. Hvala bogu! Zoprno mi je zunaj pasti ziji!

SOBOTNA PRILOGA

8. MAJA 1954

»LJUDSKE PRAVICE - BORBE«

JOSIP JURČIČ

SMRT MOJE LJUBICE FAJFE*

Poglejte me, tak, kakor sem, sem na postelji sedel smučo pozno in vseh sedem žalosti je prišlo čez me in, ko bi solze babje ne bile in nevredne, da po mozem licu pritekó, o, jaz bi se bil jokal, bolj jokal, kakor so judovski možje v babilonski sužnosti ob bregéh Evfrata in Tigrisa jokali in na citre brenkali žalost izgubljenega Jeruzalema, milo bi se mi bilo storilo kakor Mariusu na razvalinah Kartage.

Legende, ki nam pripovedujejo, kako so svetniki feminini et masculini trpeli in umirali za svojo reč, pripovedujejo nam tudi, da so poredni neverniki svetemu Dioniziju glavo odsekali, Sveti Dionizius pak se ni nič zmenil za to. Kakor pravi filozof, ki po Horacijevi priporočbi povsod zna aequum animi servare, vzel je svojo odsekano glavo pod pazduho in se je šel sprehajati z njo.

To so bili pač lepi časi. Ali današnji dan ni več filozofov. Komur glava odleti, ta je noče pobrati ali je ne zna. Tako tudi moja ljubica, Glava je odletela, preč je preč — ne bo je nikdar več — ljube, ljube fajfe moje. O bog, zakaj si jo vzel iz tega sveta v najlepšem cvetu njenega življenja. O smrt, kj nimaš usmiljenja, ki imaš kamnito srce, ali se ne bojiš moje kletve in moje jeze!

Pa zakaj zdihujem? Naj vam mirno povem, kako je umrla. Današnji dan je čuden svet. Zavoljo ne srečne ljubezni se marsikdo obesi ali na drugo vižo usmrti. Če pa (bi) kdo izmed vas sodil, da je moja ljuba fajfa bodisi iz nesrečne ljubezni do mene ali prenasitenja tega pustega življenja ali ker je izgubila tisto v prihodnost zaupljivo gledajoče oko, ciankali pila ali žile prerezala si ali v Donavo skočila, ta se bo motil. Da, celo iz materialnega pomanjkanja bi se ne bila mogla usmrtiti, zakaj poln škričelj ordinar tobaka sem ji bil ravno kupil. Temveč umrla je čisto normalne poštene smrti, to je, nenadoma jo je smrt zadela; brez spovedi, tiho, hitro, pa vdana v božjo voljo je svojo blago dušo izdihnila.

Kako se je to zgodilo? Takole:

Kakor veste, sem oni večer vam spis bral, ki je veliko nalogo imel, da bi vam bil v spomin vtisnil njene dobre lastnosti in ljubezen, katera vlada med nama. Po berilu pak sem manuskript prijateljem posodil, da ga še beró in se na lastne oči prepričajo, kake izvrstne lastnosti ima moja ljubica. Kar naenkrat pa prijatelj rokopisa niso imeli. Kar dobri človek, zvit tat, ga jim je bil skrivnostno ukradel. Za živega boga mi ni mogel nihče povedati, kdo ima rokopis, jaz sem vprašal, prosil — zastoj, rokopis mi je bil ukraden prav po špartanski šegi, t. j. tako, da za tatu nisem vedel.

Vsak oče, če ima količkaj dobrega srca, ima svoje otroke rad, tudi če so grdi ali celo malopridni. Oni rokopis je bil tudi moj otrok. Ne boste se čudili tedaj, da me je skrbelo, ko se mi je tako čudno izgubil koj po rojstvu. Bogve v kake roke je prišel, sem si mislil, morda v tako družino, kjer bo očeta denunciral, da blasfemije piše, da je nečestnik in kar je še več vnebovpijočih grehov. Po skrbji pride jeza nad tistega, ki jo je napravil. Ali meni se razdražena kri kmalu zopet poleže in hladan premislek pride. Vzajem doma svojo ljubico, natlačim jo, da je bila sita in, ko je v ogenj prišla, sva prav veselo puhala. Začnem premišljati teorijo o tatovih.

Vse tatove sem bil uvrstil v razred kriptogamih rastlin, t. j. kakor veste, takih, ki skrivaj čudne svoje reči počenjajo. Prvo species bi po analogiji s slavnim Linéjem imenoval *tatus vulgaris* ali navadni tat. Ta raste kakor lišaj povsod, kjer je kaj

animalične snovi. Živi se kakor lašček ali pijavka iz tujih sokov in, če ga kozli ali volčje zgodaj ne utrgajo in sušit denejo, doživí visoko starost. Raste najrajši ponoči in v senci in se sploh utegne šteti med tisto sadovje, ki je strupeno in ni tedaj koristno. To plemo se zgodi v suši in deževju, nahaja pod vsakim obnebjem, pod in nad ekvatorjem v starem in novem svetu. Učenemu svetu je bilo znano že pred, preden so Mojzesu rogovi zrastle, ko je z gore Sinaj božje zapovedi na rami pritiral.

Tudi ima več podplemen, katerih ne bomo natančneje opisovali.

Druga species je *tatus nationalis* ali narodni tat. Te sorte tatovje se sicer povsod dobodo, pa posebno rodovitna zanje je kamenita slovenska zemlja. Dve plemeni sta posebno važni. I. plemo se imenuje *tatus narodnjakius* in se nahaja posebno po večjih slovenskih mestih. Ta je veliko čednejši po zunanji podobi kakor navadni tat. Kakor Janus ima dva obraza, z enim je prijazen, z enim se skrivaj smeje. Na Slovenskem je prav v čisljih. Narod ga časti in mu pridno priliva, ker ta ga je s svojim prvim Janusovim obrazom premotil, da narod misli, da je užiten in koristen. Kakor se učenjaku spodobi, moramo mi vse rastlinojede svariti in povedati jim, da je *tatus nationalis* strupen in še tako strupen, da je bolezen nalezljiva. Letos sem našel posebno lep eksemplar tega plemena, imenuje se *tatus nationalis Klunus*.

Druga vrsta te specije se imenuje *tatus nemskutarius*. Dasiravno je zelo strupena, vendar ni tako nevarna kakor prva, ker jo človek že od daleč pozna in se je lahko ogne. Ko bi jaz muzeum napravil, vzel bi za eksemplar *tatus nemskutarius* Dežmanius, ki je dober karakteristikone cele vrste.

Tretja species je *tatus literarius*. Ta vegetira povsod, kjer je omika doma, torej je nepravilen izrastek kulture. On se veči del najje tu pa tam po knjigah in časopisih in ima tak slab želodec, da veči del ne trpi hrane v sebi, ampak jo iz sebe vrže zopet v časopise in knjige in ljudem prezentira ta izvržek kakor ukusno dobro jed. Mi smo nevedni in dostikrat jemo z veseljem taka jedila in še hvalimo

tega tatusa *literarius*, da je dober in pošten. Na Slovenskem jih je več: en eksemplar je *tatus Koseskius* in več neimenitnih *Glasnikius*. Ti tatovje so bolj ostudni kakor škodljivi.

To je moja teorija bila onega večera. Kam hočem tatu mojega manuskripta uvrstiti? V poslednjo species bi najbolj pristoval, ali literarni tatusi samo tiskane reči kradejo in za svoj prid. Sem tedaj ne spada. Da bi bil novo, četrto species napravil, *tatus denunciantius*, tega si nisem upal, zakaj ena posamezna prikazen ni celota, en izjemek ne stori pravila ali regule. Kaj čem početi, kam ga čem uvrstiti tega prekletega tatova rokopisnega! Da bi ga ne bila mati rodila! Ni zadosti, da mi je manuskript, dete mojega potú, ukradel in odpeljal, zdaj mi še težave dela in glavo si moram beliti zavoljo njega. Tako sem jezo dejal, dvakrat na debelo iz svoje ljubice fajfe dima potegnili in ostro mislil in zopet mislil. Za zlodeja ga nisem mogel nikamor vtakniti tega manuskriptnega tatova!

Hej! Naenkrat mi srečna misel v glavo pade. Že vem, kako je to. Natura sama nima pravila. V svojem rojenju se ne ravna zmerom po svojih enormnih večnih postavah, temveč véasi iz ojníc stopi. Tako, postavim, ne rodi samo oslov in konj, ampak iz obeh rodi tudi mulo. Taka rojstva imenujemo *bastarde*. Ergo: po analogiji je moj manuskriptni tat zmesno rojstvo, srednja stvar, cvitar, *bastard* iz literarnega in navadnega tatua!

Ko sem to iznašel, bil sem tako vesel, da sem kakor bog oče, ko je nebo in zemljo ustvarjeno videl, sam sebi rekel: bravo, bravo fant! Tukaj je nesreča tresčila vame zviška, nanagloma. Zgodilo se mi je namreč kakor lisicj v fabuli: ko sem v ekstazi usta odprl in bravo rekel, padla mi je moja ljubica lončenega telesa iz ust na trda tla. Hitro sem skočil za njo, da bi rešil njeno drago življenje, ali prepozno je bilo, razbita je ležala po tleh, možgani so ji izlili se iz glave, dušo je izdihnila.

Ko sem se iz svoje osupljenosti in bridkosti zdramil, videl sem s pobitim srcem, da je vse izgubljeno, da se ne da nič pomagati.

Kakor je navada pri mrličih, jel sem misliti na pokop. Zbral sem njene pozemeljske ostanke in sem jih zavil v bel papirnat prt. Ležala je na moji mizi in jaz sem zamišljen zraven nje sedel in dejal: »Kaj bo, kaj bo!«

Ponoči dolgo nisem mogel zaspati. Ko sem naposled zadremal, sanjalo se mi je sladko o njej, kakor da bi še živa bila in bi se mi bilo le sanjalo o njeni smrti.

Kaj pomaga, da sem danes zjutraj prepričan se in grenko resničnost pred seboj imel.

Sam sem jo nesel na pokopališče. Če vprašate, kje počiva, ne povem rad. Ko bi kdo izmed vas po tem, kar sem vam jaz o njej hvalnega, lepega povedal, toliko spoštovanja bil do moje rajnice ljubice fajfe zadobil, da bi hotel kakor Turek v Meko in Medino na njen grob romati, moram mu to, čeravno s težkim srcem, odsvetovati. Zakaj tam, kjer je pokopana, je posebno nezdrav kraj, bolj za mrtve ko za žive pripraven, ker mrtvi nimajo nosú in jim ne diši nič.

Vedno in vedno me misel obhaja, kaj bom zdaj začel, ko sem tako nenadoma samec postal. Vi me boste morda tolažili in dejali, drugo ljubico vzemi in čas, skušen zdravnik, te bo ozdravil tvoje popolnoma opravičene bolečine. Dá, vi lahko govorite, ali to je vse drugače. To more umeti le, kdor je skušil, kar jaz skušam, in kdor še posebej tole premisli:

Prvič: Kdor ve, kako jaz Shakespearovega Hamleta rad imam in kaj ta mož o takih hitrih drugih ženitvah misli, ta mi bo pritrnil, da je popolnoma odpustljivo, če me je majhno sram koj drugo ljubico vzeti, ko sem komaj prvo pokopal.

Drugič: Ko bi že to sramežljivost premagal — in bojim se, da bi jo le preveč lahko, ker moja

* Pričujoči šaljivi in satirični sestavek je nastal 1867 za predavanje v študentovskem društvu na Dunaju (Iv. Prijatelj v III. zvezku Jurčičevih zbranih spisov, str. 433). Pozneje ga je hotel Jurčič predelati in poročiti za listek, ker si je v Zapiski leta 1868 zabeležil: »Za feuilleton — Moja fajfa-ljuba, predelana« (Jurčičeva zapuščina). Sestavek pa je ostal v rokopisu in je tu prvič objavljen. Spravljen je v Narodni in univerzitetni knjižnici. Dr. M. R.

natura svoj tribut terja — jaz prej nisem nikdar natanko premislil, da bi se utegnilo kaj takega tako nenadoma prigoditi. Jaz sem mislil, da bo moja ljubica vsaj ene tedne bolna ležala in se bom jaz po zgledu drugih zaročenih mož, njene smrti pričakovalje, tisti čas za drugo ozrl. Tega nisem storil. Ali ni zopet naravno, da sem zdaj osupnjen, preplašen in zmešan in si ne znam svetovati kako in kaj?!

Tretjič: Zdaj pa vam glavno stvar povem, zakaj ni ne morem pomagati, zakaj se ne morem z drugo ljubico oženiti. Bolnika imam v hiši, namreč moja sestra denarna možnja je jetiko dobila in tuberkuli naglo glojejo na njenih pljučih. Jaz sem mi-

stlil, da bo ta moja bolnica še ozdravela včeraj ali danes. Povprašal sem za svet tega ali onega doktorja, ki ima dobra alopatična zdravila zaajo, ali vsi so z glavo zmajali in so mi hrbet obrnili. Zares človeka razkači, kako morejo ti eskulapi bolnika videti, žilo potipati, zamežikati, veseliti se, da je bolezen smrtna, in naposled meni nič tebi nič hrbet obrniti. Moja možnja je tedaj na smrtni postelji. Kaj bi tedaj svet rekel, ko bi se jaz v tem hipu z drugo ljubico oženil in svatovščino obhajal v pričo bolnice?

Ergo: če se domislite, da smo se logike učili, recite, da je res, če pravim: jaz sem najnesrečnejši mož pod soncem. Amen.

JOHN STEINBECK

Zajtrk

Prizor me je očaral. Ne vem, zakaj, toda vselej mi stopi enako živo pred oči. Opazil sem, da se tega nenehno spominjam: sleherni dan izbrskam nove podrobnosti in spomin nanje me še vedno navdaja z nenavadnim in zlahtnim zadovoljstvom.

Zarana je bilo. Gore na vzhodu so bile temnomodre, izza njih pa se je širila nežna, na vrhovih planin bledeča rumenkasta svetloba. Postajala je tem bolj temnosiva in žalostna, čim bolj se je oddaljevala od vzhoda, dokler ni na zahodu utonila v trdo temo.

Jutro ni bilo posebno hladno, vendar je bil mraz še vedno tolikšen, da sem si moral meti roke, jih globoko potisniti v žepe, stisniti glavo med ramena in prestopati z noge na nogo. V dolini je bila zemlja sinja. Stopal sem po stezi in nenadoma zagledal siv šotor malo svetlejše

platna, okrašene z vrsto bleščečih bakrenih gumbov. Bila sta si zelo podobna.

Mlajši je imel rjavo brado, starejši pa sivo. Glavo in obraz sta imela mokra. Z las jima je je tekla voda, kapljala je z njunih močnih brad in lica so jima žarela. Oba sta se hkrati ustavila, mirno opazujoč jutranjo zarjo; oba sta hkrati zazehala in pogledala svetlobo, ki je obsijala gorske vrhove. Potlej sta se obrnila in me opazila.

»Dober dan,« je pozdravil starejši. Njegov obraz ni bil niti ljubezniv niti neljubezniv.

»Dober dan, gospod,« sem dejal.

»Dober dan,« je odvrnil fant.

Kapljice vode na njunih obrazih so se počasi sušile. Stopila sta k peči, da bi si ogrela roke.

Mlada ženska je še nadalje delala, s pogledom uprtim v svoj posel. S pentljo povezani lasje, da ji ne bi silili na oči, so se ji razsuli po ramah. Razvrstila je pocinkane lončke po velikem zaboju, postavila nanj krožnike, nože in vilice. Opraženo slanino je vzela iz masti in jo položila na velik pocinkan krožnik. Slanina je zacvrčala in se skrčila. Potlej je odprla zarjavela vrata peči in vzela iz nje štirikotno pločevino, polno lepo zapečenih pogač.

Moža sta globoko vdihnili vonj po vročem kruhu. Mlajši je tiho dejal:

»Dobri bog.«

Starejši me je vprašal:

»Ali ste že zajtrkovali?«

»Ne.«

»E, dobro! Potlej prisedite in zajtrkujte z nama.«

To je bilo znamenje, da se je zajtrk začel. Stopili smo k zaboju in počepnili okrog njega. Mlajši je vprašal:

»Ali obirate bombaž?«

»Ne.«

»Midva imava že dvanajst delovnih dni,« je dejal mladenič.

Zenska je pripomnila:

»In celo novi obleki.«

Pogledala sta svoji novi obleki in se rahlo nasmehnila.

Mlada ženska je prinesla pladenj s slanino, debele, zapečene pogače, skodelico raztopljenе masti in lonec kave in tudi sama počepnila poleg zaboja. Dojenček je neprestano sesal z glavico pod jopo, ki ga je varovala mraza. Slišal sem, kako od ugodja mlaska z jezikom.

Naložili smo si na krožnik, zalili pogače z mastjo in osladili kavo. Stari je vzel zalogaj, nekaj časa žvečil in potlej pogoltnil.

Vtem je dejal:

»Vsemogočni bog, kako je to dobro,« in spet jedel.

Mladenič je pripomnil:

»Ze dvanajst dni dobro jemo.«

Jedli smo hitro, hlastno, vnovič smo si napolnili krožnike in spet jedli, dokler nismo bili siti. Z vročo in grenko kavo smo se opekli, na tla smo izlili nekaj kapljic odcedka in si jo ponovno nalili.

Jutranja svetloba je bila rahlo rumenkasta. Zato se je zdelo, da je še hladneje. Moža sta bila obrnjena proti vzhodu in njuna obraza je osvetlila zora; za hip sem privzdignil glavo in videl obrise planine in svetlobo nad njo, svetlobo, ki je odsevala v očeh starejšega moža.

Po zajtrku sta izlila iz skodelice ostanek kave in hkrati vstala.

»Iti je treba,« je dejal starejši.

Fant se je obrnil k meni:

»Če hočete obirati bombaž, bi za vas nemara lahko dobili delo.«

»Ne, iti moram. Hvala za zajtrk.«

Starejši je zamahnil z roko.

»Ze dobro!«

Skupaj sta odšla. Na obzorju se je ozračje kopalo v svetlobi. Nadaljeval sem pot po ozki stezi.

To je bilo vse. Toda v tem je bilo toliko brezmejne lepote! Kadar nanjo pomislim, me navdaja s silno radostjo.

JOSEF ROBERT HARRER

Cigare profesorja Buschkyja

Slavili so petindvajsetletnico mature. Obujali so spomine, kramljali in kar naprej kadili. Tako je pogovor nanesel na tiranske cigarete in na prve kadilske poskuse pred tridesetimi in celo več leti. Prav dobro so se spominjali, kdaj so prvič prižgali cigareto, kdaj so prvič ponosno čutili, da so možje. Vsi, razen Antona, so pripovedovali, kako in kje so prvič kadili.

»In ti, Anton?« so vprašali vsi v en glas. »Kdaj si poskusil ti kaditi? Kdaj te je premagala prva cigareta?«

»Saj ni bila cigareta!« je tiho odvrnil Anton. »Ni bila cigareta! Ko smo se mi komaj privadili kaji, si bil ti že junak med kadilci! In ko je še marsikdo izmed nas po dveh, treh cigaretah prebledel, si ti že kadil skozi nos in pihal oblačke dima predse! Saj si bil zavidanja vreden mojster kajel!«

»In vendar me ni premagala cigareta, marveč cigara, in sicer cigara našega profesorja risanja!«

»Kaj, cigara starega Buschkyja!«

Anton je nasmehnan gledal predse.

»Drži, Buschky je zmeraj, preden je stopil v risalnico, odložil cigaro pred vrati, kjer je nekaj časa gorela, potlej pa ugasnila. Tako me je zamikala, da sem nekoč, brž ko se je začela ura risanja, zapustil risalnico, da bi potegnili iz Buschkyjeve cigare dim, prvi dim v svojem življenju. Toda — pred vrati je že stal šolski sluga s profesorjevo cigaro v ustih in strmel vame. 'Tudi meni morate dovoliti en dim, sicer povem profesorju!' sem mu pošepnil. In tako sem prvič kadil cigaro. Šolski sluga je prestrašen stal poleg mene in menil, da ne smem prevečkrat potegniti, sicer bi utegnil profesor opaziti, da je

cigare že manj... Odtlej ni minila nobena ura risanja, da ne bi zapustil risalnice. Tako sem se z Buschkyjevimi cigarami navadil kaditi, ne da bi vi ali on kaj o tem vedeli. Ko smo na pravi mature dajali profesorjem skromna darila, sem izročil ljubemu staremu Buschkyju škatlico dobrih cigar. Buschky me je dolgo gledal — nihče med vami ni tega opazil — in smeje dejal, češ da zdaj ve, kdo je zmeraj pomagal kaditi njegove cigare. Pravzaprav je sumničil šolskega slugo. Ali se spominjate, kako ga je poklical?«

Prijatelji so se smejali. Prizor izpred petindvajsetih let jim je živo stopil pred oči. Buschky je dejal slugi, da je pravkar zvedel, kdo kadi njegove cigare.

»Nikdar več se to ne bo zgodilo, gospod profesor!« je zajeceljal šolski sluga. Buschky pa se je nasmehnil, pokimal in dejal:

»A tako torej! Tudi vi ste imeli svoje prste vmes, Murelli!«

Potem je vzel škatlico in mu dal pest cigar. Da, prav dobro so se spominjali, kako je bilo takrat! Potem pa so drug za drugim pogledali v svoje cigarnice. Toda bile so večinoma že prazne. Nekdo je dejal, da je vendarle dobro, da Buschky, tako navdušen za cigare, ni dočkal naših dni, ko je kaja tako draga. »Ko bi le še živel!« je menil Anton, »potem bi lahko zdaj hitro pogledal, če ni po svoji stari navadi pustil cigare pred vrati. To bi bilo bržkone najlepše na današnji spominski svečanosti!«

Da, cigar profesorja Buschkyja Anton ne more pozabiti; še ob petdesetletnici mature bo govoril o njih...

barve, kot so bila tla. Poleg njega se je širil skozi razpoke stare zarjavele pločevinaste peči oranžni odsev ognja. Iz dimnika je visoko sukkljal dim in se razblinjal.

Zraven peči sem opazil mlado žensko, še pravi otrok je bila. Na sebi je imela krilo in jopo iz obledlega bombažnega blaga. Ko sem stopil bliže, sem videl, da ima v naročju dojenčka, sesajočega z glavico, potisnjeno pod jopo, ki ga je varovala mraza. Mati si je dajala opravka pri ognju, dvigala zarjavele obroče, da bi peč bolje vlekla, odpirala in zapirala vrata, vtem pa je otročiček sesal, vendar to matere ni oviralo pri delu, niti ni zmanjšalo ljubkosti njenih neprisljjenih in naglih kretenj. V njih se je zrcalila nekakšna popolna spretnost in okretnost. Oranžni plameni so silili skozi razpoke v peči in njih odsevi so nemirno poplesavali po šotoru.

Blizu šotora sem že bil. Nosnice mi je dražil vonj po pražeči se slanini in po pravkar pečenem kruhu, najbolj vabljivi in najprijetnejši duh, kar sem jih kdajkoli občutil. Z vzhoda se je naglo širila svetloba. Stopil sem k peči, iztegnil roke in ves vzdrltel od toplote, ki me je hipoma zajela. Iz šotora je prišel fant, za njim pa starejši možki. Na sebi sta imela popolnoma nova suknjica in hlače iz modrega

MALI

LEKSIKON

Vprašanja:

Od kdaj uporabljajo bolniki za zdravljenje zračne kopeli?

Zakaj je Evropa na mnogih risbah in slikah prikazana kot dekle na biko-dem hrbtu?

Koliko zemeljske površine so poznali ljudje v posameznih stoletjih?

Koliko tehta največji kamion na svetu?

Odgovori:

Ze pred našim štetjem je bilo zdravnikom znano, da lahko podnebje ugodno ali neugodno vpliva na človeški organizem. Ze Hipokrat je pošiljal nekaterim bolnikom v kraje z milim podnebjem in opozarjal ljudi, naj se varujejo prepriha, vlage in drugih neugodnih naravnih lastnosti posameznih krajev. Toda v pojasnjevanju škodljivih lastnosti nekaterih podneblj gledišča niso bila zmeraj pravilna. Tako so na primer malarijo pripisovali slabemu zraku. S propadom antične kulture so realna dognanja zdravnikov izumrla čisto v mističnem. Šele v 19. in 20. stoletju je dobila ta panoga medicinske znanosti stvarno podlago.

Po grški mitologiji je bila Evropa hčeri feniskega kralja Agenora. V njo se je zaljubil bog Zevs. Zatekel se je k zvišci, se spremenil v bika in pomošal med govodo na pašniku, na katerem je Evropa s svojim družicami trgala s svojimi ovčami. Občudovanja je bikovo ovčje. Občudovanja je bikovo ovčje in krotkost. Ker je bil krotak, je zlezla celo na njegov hrbet. Bik pa je z dekletom zdirjal v morje ter preplaval iz Fenicije (Azije) na drugo stran v neznan del sveta. Tam so se spremenili v krasnega mladeniča in rekli Evropi, da ji bo v neznan del zdeli na vse načine pomagali, če postane njegova. Evropa je privolila. Zevs je svoj cilj dosegel in izginil. Dekleta je prevzel obup; toda se pravčasno se je pojavila pred njo boginja Afrodita in ji rekla: »Ne obupaj, lepo dekle, ugrabil te je Zevs in postala si njegova žena. Tvoje ime bo nesmrtno — ker se bo odslej ta del sveta imenoval Evropa. Zato mnogi slikarji naš kontinent često prikazujejo v obliki dekleta na bikovem hrbtu.

Stiri sto. let pred našim štetjem so ljudje poznali 14 milijonov kvadratnih kilometrov ali komaj 2,8% celotne zemeljske površine. Pozneje so je poznali čedalje več in spoznavali so tudi morja. Leta 1000 po našem štetju so je poznali 41,5 milijonov kvadratnih kilometrov ali 18,1%, leta 1500 že 112,5 milijonov kvadratnih kilometrov. Vsakih prihodnjih 500 let so je odkrili povprečno po 50 milijonov kvadratnih kilometrov. Največ zemlje so odkrili v 18. stoletju, tako da se je znana površina 309 milijonov kvadratnih kilometrov v začetku našega stoletja dvignila na 421,5 milijonov kvadratnih kilometrov. V začetku 20. stol. pa je človeštvo poznalo že 96% celotne zemeljske površine.

Največji kamion na svetu, imenovan »Maks«, tehta prazen 25 ton, njegova nosilnost pa znaša 30 do 40 ton. Zračnice tega orjaškega kamiona so napolnjene z zrakom. Kamion ima štiri pare dvojnih plaščev. Takšne kamione uporabljajo zdaj za prevoz tankov čez reke.

Reka Jordan bo gonila turbine

Velika javna dela na področju Izraela ob pomoči Združenih narodov

O velikih javnih delih v Izraelu smo kratko že poročali. Gre predvsem za graditev elektrarn in prekopov za umetno namakanje. Reka Jordan bo v bližnji prihodnosti gonila turbine. Doslej je bila dolina Jordana pusta, oaze v njej redke. Nekoliko bolj je bila naseljena samo v rimskih časih. Zdaj živi v njej samo nekaj nomadov, ki pozimi obdelujejo ozke obrežne pasove in paseje živino. Ko pa pritisne vročina, se umaknejo na hladnejša in vlažnejša področja. Poleti namreč naraste temperatura do 45° v senci. Pravega mraza pa ob Jordanu sploh ne poznajo.

Reka Jordan ima štiri izvire v Siriji in Libanonu, izliva pa se v Genezarsko jezero. Njena dolina je široka do 15 km in leži globoko pod morsk gladino. Pri Mrtvem morju je do 400 m pod morsk gladino. Ta dolina je pravzaprav tropična oaza na področju Stedozemskega morja. V Jordanu žive tropične ribe in ob njegovih bregovih raste sladkorni trs. Dolino Jordana so razdelili med Sirijo, Libanon, Izrael in Jordanijo. Svet se čedalje bolj zanima za Jordan. Vse štiri države so enako zainteresirane na njegovih vodah in že večkrat je prišlo med njimi zaradi te reke do krvavih spopadov.

Izrael se že več let ukvarja z mislijo, da bi Jordan zajezil s tremi velikimi jezovi in zgradil več sto prekopov za namakanje nerodovitne zemlje. Arabske države, predvsem Jordanija, pa tem načrtom nasprotujejo. Severni sosedje celo groze Izraelu, da bodo speljali Jordan po novi strugi, tako da skozi Izrael sploh ne bi tekel. V te spore so naposled posegli Združeni narodi, ki si že dolgo prizadevajo, da bi vzpostavili v Izraelu mir. Izraelu so prepovedali uresničiti načrte v zvezi z izkoriščanjem Jordana in objavili lani konec oktobra svoj širokopotezni načrt, ki se

milijonov na naprave za umetno namakanje, 33 milijonov pa na elektrarne. Namakali bodo nad 94.000 ha zdaj nerodovite zemlje, in sicer 49.000 v Jordaniji, 42.000 v Izraelu

Izrael: Nove stanovanjske hiše v Tel Avivu

Gradbena dela bodo razdeljena v pet etap, stroški pa bodo znašali 121 milijonov dolarjev. Od tega bo odpadlo 88

milijonov v Siriji. Padavin je zlasti malo v Jordaniji, in zato bi morala dobivati ta dežela iz Jordana več vode kakor Sirija

in Izrael. ZDA pripisujejo javnim delom na področju Jordana velik pomen. Predsednik Eisenhower je že lani poslal na Bližnji vzhod svojega svetovaleca Erica Johnstona, ki naj bi uredil vprašanje palestinskih beguncev in posredoval med vladaми Izraela, Sirije in Jordanije, da bi se sporazumele glede velikih javnih del.

Organizacija Združenih narodov UNRWA je prevzela stroške za nasip Yarmuk, ki so ga začeli graditi lani poleti. Stroški bodo znašali 40 milijonov dolarjev. Yarmuk je eden največjih pritokov Jordana in blizu Genezarskega jezera teče po meji med Sirijo, Jordanijo in Izraelom. Nasip bodo gradili dve leti in bo največji na svetu, zgrajen iz naravnega kamna. Visok bo kakih 130, širok pa 590 m. Za njim bo nastalo veliko umetno jezero, iz katerega bodo namakali 40.000 ha zemlje. Ob nasipu zgrajena elektrarna bo dajala 10.000 kw električne energije. Ko bo nasip dograjen, bodo naselili na bregovih Jordana 20.000 palestinskih beguncev.

Zanimiv zgodovinski dokument o sarajevskem atentatu

V Zagrebu hranijo posmrtni maski Franca Ferdinanda in njegove žene

V Zagrebu hranijo posmrtni maski avstrijskega Ferdinanda Habsburškega in njegove žene Zofije, ubitih ob sarajevskem atentatu pred 40 leti. Razen dveh primerkov na Dunaju sta to edina odličja na svetu. Posmrtni maski sta redek zgodovinski dokument o sarajevskem atentatu. Narejena sta bila v dramatičnih okoliščinah. V Sarajevu sta takrat živel umetnika Ru-

dolf in Ludovika Valić. Mož je bil slikar, žena pa kiparka. V Sarajevo sta prispela nekaj dni prej, da bi priredila razstavo. Po razstavi sta hotela še nekaj časa ostati v mestu in delati. Tako sta nehote doživela razburljive trenutke, ko je bilo po atentatu na nogah vse mesto.

28. junija 1914 ponoči so prihrumeli v njuno stanovanje avstrijski vojaki z oficirjem. Prilili so ju, da sta takoj odšla z njima in napravila posmrtni maski ubitega prestolonaslednika in njegove žene. Čeprav je bila kiparka Ludovika Valić tik pred porodom, je morala vso noč delati. Pomagal ji je mož. Pod smrtno kaznijo so jima zagrozili, da morata vse odličje izročiti oblastem, da noben primer ne sme

priiti v tuje roke in da sploh nikomur ne smeta praviti, kaj sta delala.

Posmrtni maski sta posnela v dvorcu, kjer sta ležali trupla, delo pa sta končala v svojem stanovanju do 29. junija opoldne, ko sta morala posmrtni maski izročiti predstavnikom oblasti. En odlitek pa sta vendarle skrila in ta se je ohranil. Po njuni smrti je odlitek hranila njuna hčerka ing. Ramiza Flegler-Valić.

Anekdota

RADOJEV STAVEK

Profesor Mlinar, ki je poučeval na gimnaziji v Kragujevcu nemščino, je nekoč nadomestoval profesorja srbohrvaščine. V šestem razredu je poklical takratnega dijaka, pozneje znanega satirika Radoja Domanića in mu rekel:

»Napišite poljuben stavek.«

»Kralji naj poslušajo glas svojega ljudstva,« je napisal Radoje

»Izbrišite, izbrišite!« je kriknil Mlinar, videč, kaj je dijak napisal, potem pa je rekel neravno:

»Napišite: V gozdčku na tenki vejici slavček žrgoli.«

Radoje je odložil kredo in se vrnil v klop, ne da bi kaj napisal na tablo.

TRI LETA Z JADRNICO PO MORJU

Francoz Marcel Bardiaux se je oktobra 1950 z majhno jadrnico lastnega izdelka odpeljal iz pristanišča Le Havre na širo morje. Jadral

je cela tri leta, te dni pa je prispel na Auckland na Novi Zelandiji. Na vožnji proti Rio de Janeiru je doživel štiri hude viharje, ki so njegovo jadrnico hudo zdelali, tako da jo je moral več dni popravljati. Bardiaux pravi, da je bil najlepši del njegove naporne in nevarne vožnje ob divji jugozahodni obali Čila, kjer segajo velikanski ledeniki naravnost v morje in kjer je več krasnih fjordov kakor na Norveškem. Tu je zašel med ledene plošče in s hidroplani so ga več dni zaman iskali. Naposled je srečno prjadral do Valparaisa, kjer je moral ostati šest mesecev, da je svojo jadrnico toliko popravil, da je vožnjo nadaljeval.

Panamski prekop so morali zavarovati

V Panamskem prekopu je nastala nevarnost, da bi se začele cele plasti zemlje podsipati. Zato so nedavno pripeljali mnogo delavcev, da bi nevarnost preprečili, ker je v skalj pri Culebri nastala velika razpoka, široka v začetku dober meter, kmalu pa se je razširila na 200 m. Nastal je bil namreč rahel potresni sunek in skala je počila.

RACIONALIZACIJA

Z vonjem in barvo jih privabljajo

Kako je narava poskrbela za razmnoževanje rastlin

Naj nas ne moti, da se je pomlad letos tako zakasnila. Prišla bo, topla, morda še preveč, lepa, kakor je lahko samo pomlad, le da bo prekratka. Govorimo pa vseeno lahko o njej, čeprav je vreme muhasto še v maju, čeprav je naše hribe znova pobelil sneg. Torej o pomladi...

»Oblecite rdečo obleko!« je rekel neki psiholog nedavno nesrečno zaljubljenemu dekletu, za katero se izvoljenec sploh ni zmenil. »Storite tako kakor narava, spomladi fantu nazorno pokažite, da vam je všeč. Poglejte naravo, kako razkošno se je zavila v pestre barve in kako zapeljivo duhti.«

Spomladi imajo rože in cvetovi ženitovanje. Njihovo veselje do življenja je izraženo v vonju in barvah. Ker so s koreninami ko sužnji priklenjene na mesto, se ne morejo premikati, ne morejo pohiteti za čebelicami in žuželkami. Zato jih morajo privabljati z vonjem in barvo, da jim pomagajo pri

oploditvi. Barva je nekakšna izločba rož, barva privablja žuželke, da sedajo nanje. Vonj pa je kažipot.

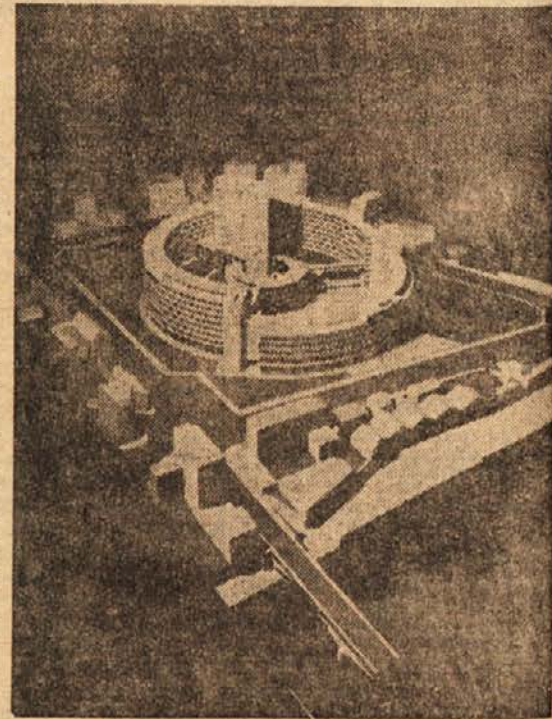
Pomladne barve so nežne do rdečkasto bele, predvsem pa rumene. Belemu zvončku zmeraj sledi rumena trobentica. Tudi primule, narcise, forzitiije, mačice, lapuh, regrat in pasja čebulica imajo sončno barvo, ki spomladi privablja žuželke. Ne premočna sončna svetloba dopušča zgodnjim pomladnim rožicam, da se odenejo v te nežne barve. Čim močnejša pa postaja sončna svetloba, tem več je v rožah in cvetovih pigmentov, to se pravi, da postajajo temnejše, kakor so črnici v vroči Afriki temnejši od prebivalcev zmernega pasu. Tudi rože v gorah, izpostavljene močnim ultravioletnim žarkom bolj kakor evelice v nižinah, so gostih, temnejših barv.

Cvetovi in žuželke so drug na druge navezani. Cvetovi so nekakšne krčme, v katerih do-

bivajo čebelice in žuželke cvetni prah in nektar; dobivajo ga zastonj, ker s cvetnim prahom, ki se jih prijemlje, oplajajo druge cvetove. Žuželke natanko poznajo svoje »krčme«. Njihov vonj je zelo dobro razvit in z njim najdejo prave cvetove. Njihovi rilčki so dolgi natanko tako, kakor so globoke cvetne čašice. Na otoku Madagaskarju imajo nekatere cvetlice 30 cm globoke cvetne čašice. Tam pa živi tudi metulj z rilčkom, dolgim tako kakor njegov trup, da lahko izprazni tako globoke čašice.

Samo del belih in rumenih cvetov prijetno diši. Najmočnejši je njihov vonj v mraku, da opozori po zraku letajoče žuželke na cvetove. Pegasti kačnik, takoj ko se razcvete, močno smrdi po mrhovini, da privabi muhe in mrhače. Skozi nekakšna vrata, ki se sama zaloputnejo, pridejo v cvet, kjer ostanejo ujeti en dan. Ker te živalce zmeraj prineso s seboj nekaj cvetnega prahu, oplode svojega »gostitelja«, ki jih je privabil s svojim čudnim vonjem. Žuželke morajo razlikovati 500 vrst cvetličnega vonja. Mnogi metulji zavohajo cvetlice 200 metrov daleč.

Radiotelevizijsko središče v Parizu

V Parizu zadnje čase mnogo govore o zgraditvi radiotelevizijskega središča. Poslopje bi imelo 18 nadstropij in visoko bi bilo 70 m. Zgraditj ga nameravajo na tako imenovanem Atletskem polju ob Seini v Passyju, kjer je svet zelo prikladen za televizijske oddaje. Na sliki vidimo idejni osnutek bodočega radiotelevizijskega poslopja.

Berite »Ljudsko pravico — Borbo« in postali boste njen stalni naročnik

PERO PERSONELLO

DOMISLEK

»Hitro, hitro, pogledjte — tamle na cesti ob reki — splašen konj!« je vzkliknil Romeo Bosco, ki si je že dve uri prizadeval navezati pogovor z očarljivo sopotnico, sedečo nasproti njemu v železniškem vagonu 3. razreda med vožnjo iz Turina proti Rimu.

Zal brez posebnega uspeha. Sodila je namreč med tista dekleta, ki trpe na zelo slabi »dobri vzgoji«. Videti ji je bilo, da ji je šumela po ušesih roditeljska zapoved: »Julia, krepostno dekle iz dobre hiše, ne sklepa poznanstev na vožnji.«

Kazno pa je bilo, da je ne ovira samo to. Tudi domišljije ni imela, še manj pa ženske iznajdljivosti.

Toda Julia je bila lepa, celo čudovito lepa! Plemenito zaokrožena usta, ustnice napete ko pravkar dozorelo granatno jabolko. Polt blesteča ko mandljevo mleko in jamice na licih tako mikavne in privlačne! Toda vse njeno bitje — ah, kar ni in ni hotela navezati pogovora. Smejala se je sicer Romeo spriču njegove fantovske podjetnosti in samozavesti, ni pa niti opazila, da je vmes govoril tudi zelo pametno. In silno se je ustrašila, če je začel govoriti v drznih slikah in pametnih prispevkih, Julia je bila namreč zabita. Zal strašno zabita!

Splašen konj je izginil za bližnjim ovinkom mladima potnikoma izpred oči. Nobenega konja nista več videla, toda Romeo je že sedel v sedlu divje drvečega konja svoje bujne domišljije. »Poglejte, takle dirjajoči konj je zmeraj strašno razdražen. Zavoljo domislekov namreč...«

Julia je presenečeno buljila vanj s svojimi dobrodušnimi očmi. Gledala ga je celo nekam otožno. Že spet ga namreč ni razumela. Saj pa je bilo na prvi mah res težko razumeti zvezo med konji in domisleki.

Romeo pa je nadaljeval: »Da, zastran domislekov! Veste, z domisleki je zadeva takšnale.

Človek mora biti kar naprej na lovu za njimi. Nič drugačen se pri tem ne zdiš sam sebi kakor če bi v širni stepi lovil divje konje. Vidiš divjega konja na obzorju, pa zdrviš za njim. Često ga tudi ujameš. Konja — oprostite, mišlim seve zmeraj na domislek. Saj to je povsem

jasno, kajne? V prispevku rečeno, seveda, vendar pa zelo nazorno. Mar ne?«

Prikimala je z obupa polnim pogledom, saj ga kratko in malo sploh ni mogla razumeti, kaj govori.

Romeo pa je nadaljeval: »In človek konja ujame, divjega. Domislek, še ne izoblikovan! Toda početi še ni moč z njim ničesar. Čemu potrebuje človek domisleke? Kdo jih potrebuje? O, moj bog! Čujte, gospodična, koliko ljudi se mora kar naprej poditi za domisleki! Pesniki, dalje avtorji filmskih libretov, romanopisci, ljudje, ki preskrbujejo časnike in revije z zabavnimi risbami, potem izložbenj dekoraterji, slikarji, ki morajo slikati lepake za Oljo Sasso in za novo tovarno testenin. Čisto pa sem po-

zabil na cirkuške direktorje in na ljudi, ki sestavljajo nove pijače. Vsi so odvisni od svojih posrečenih idej. O, oprostite, pozabil sem govoriti o stvari. Torej, človek ujame domislek, ki pa je še bolj divji od splašenega konja. Divji domislek je treba ukrotiti. To je težavna zadeva. Obrzdaš ga in ga poskušaš naučiti tekat v krogu in nositi jahača. Lahko rečeno! Kar poskusite to z divjim konjem! Potem pa le napočij dan, ko si človek upa položiti konju na hrbet sedlo. Pri tem jo lahko pošteno skupi. No — da ne bom predolgo govoril, naposled je konj ukročen in človek ga lahko zajaha. Ali me razumete — konj, to je pravzaprav naposled zdresirani domislek — tedaj ga lahko uporabljate.«

Dekle je gledalo okrog sebe ko da išče pomoči. Strah je zrl iz njenih ko noč temnih oči. Temu nedolžnemu, ah, tako sladkemu otroku je bilo videti, kaj je mislil: »Norec, norec!«

Da bi sploh kaj rekla, je naposled zašepetala: »In kaj bi počeli s takšnim zdresiranim konjem?«

»Ali želite, da je belec, čisto snežno bel konj?«

»Da, rada bi, da bi bil belec — in snežno bel!« je odgovorila povsem brez volje in drobne potne srage so se ji zalesketale na gornji ustnici, ustnici.

»Če je belec, ta konj mojega domisleka, domislek mojega življenja, da, če je belec, bi ga vpregel pred poročno kočijo. In v kočiji — kdo bi sedel v njej? Midva seveda — jaz in vi...«

Tedaj pa je Julijin obraz lahko zažarel. Romeo Bosco je vprašal čisto preprosto: »Ali ste me zdaj končno razumeli, Julia?«

»O, kako ne bi razumela tako preproste zgodbe?« je dejala Julia, »seveda razumem to zgodbo z belcem in poročno kočijo...«

Tako pametno je iznenada govorilo lepo dekle, o katerem smo rekli, da je strašno zabito.